

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:	v upravnistvu prejemani:
celo leto K 24—	celo leto K 22—
pol leta 12—	pol leta 11—
četrt leta 6—	četrt leta 5-50
na mesec 2—	na mesec 1-90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.
Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izhaja vsak dan zvečer izvenredne in praznične.

Inserati veljajo: petertopna peti vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Parte in zahvala vrsta 16 vin. Poslano vrsta 20 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.
Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.
„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto K 25—	celo leto K 30—
pol leta 13—	pol leta 15—
četrt leta 6-50	četrt leta 7-50
na mesec 2-30	na mesec 3-00

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakma.
Upravnistvo (spodaj, dvorišče levo), Knafljeva ulica: št. 5 telefon št. 85

Naprednim volilcem!

Pri včerajšnjih volitvah sva izšla iz boja, ki ga je nam vsilita klerikalna deželnozborska večina, kot zmagovalca.

Z nama je zmagala narodno - napredna stranka, obenem pa je izvojevala zmago tudi pravica in poštenost.

Ta zmaga je zaslugi zavednih naprednih volilcev v mestu in okolici, ki so šli junaško in neustrašeno v boj za načela, ki jih je napisala na svoj prapor narodno - napredna stranka.

Tem volilcem velja najina iskrena zahvala!

Zahvaljujeva se iz srca za izkazano zaupanje vsem somišljenikom v mestu, ki so naju ali volili, ali kakorkoli pomagali k najini, tako sijajni izvolitvi, prav posebno zahvalo pa izrekava onim mnogobrojnim volilcem iz okolice, ki so klerikalnemu terorizmu in pritisku vkljub junaško oddali svoj glas nama ter s tem posvedočili svojo politično zrelost in preudarnost.

Hvala in zahvala vsem!

Zavedajoč se, da v včerajšnji izvolitvi ni zreti zmage najinih oseb, marveč zmago idej in načel, bova kot deželna poslanca zastavila vse moči, da pripraviva pot zmagi načelom, ki jih zastopa narodno-napredna stranka.

V Ljubljani, dne 25. septembra 1912.

Jožef Reisner.

Adolf Ribnikar.

Delegacije.

Prestolni govor in ekspozé zunanega ministra.

Dunaj, 24. septembra.

Na slovesen način se je pričelo danes jesensko delegacijsko zasedanje. Opoldne je pozdravil cesar v dvornem gradu ogrske, ob eni popoldne pa avstrijske delegate s prestolnim nagovorom.

Z napetostjo je pričakovala politična javnost, kaj pove odgovorna vlada poklicani parlamentarni korporaciji, na usta vladarjeva. Pripovedovalo se je, da bo cesarjev nagovor z ozirom na prekarno situacijo, v kateri se danes nahaja Evropa in z ozirom na grozeče balkanske homotije, zlasti naša monarhija, velevažen in pomemben. To pričakovanje se je izpolnilo. Še krajše in redkeje so bile besede prestolnega govora in na zunanjo politiko države se ozira le pasus o prijateljskem razmerju monarhije napram ostalim državam ter zlasti o ozkih zvezah, ki nas družijo z Nemčijo in Italijo.

Na pripravljajoče se konflikte na jugovzhodu se ozira prestolni go-

vor le v toliko, v kolikor ponavlja konservativni princip avstrijske politike na Balkanu t. j. ohranitev statusa quo. Glede zunanje-političnih izvajanj nam torej prestolni govor ne nudi mnogo novega in bilo je treba počakati, kako izvede grof Berchtold dispozicijo, ki si jo je v malobesednih stavkih vladarjevega nagovora sestavil.

Proti koncu prestolnega govora pa se je vrnil dozdevno nedolžen in vendar velepomemben in resen pasus. Vladar priznava patriotično požrtvovalnost delegacij za armado in mornarico, priznava pa tudi breme, ki jih ta požrtvovalnost nalaga najširšim, za svoj gospodarski obstanek se težko borečim ljudskim slojem. Zato naznanja, da se bodo zahteve mornarice in armade gibale letos v najskromnejših mejah. Treba je podčrtati besedo **letos**, ker nam baš ta naznanja, da se vojna uprava pripravlja na nov postulatni program v smislu dozdevno tako upravičenega, pa vendar v svoji absolutnosti tako napačnega principa, da je vsaka žrtev za oboroževanje obenem garancijska premija za mirni in ugodni razvoj monarhije t. j. njenega prebi-

valstva v političnem in gospodarskem oziru.

S tem naukom, o katerem moramo soditi, da iznajditelji sami nanj ne verjamejo, ker ga tolikrat ponavljajo, končuje tudi ekspozé zunanega ministra grofa Berchtolda.

Avstrijska delegacija je opravljala v svoji današnji plenarni seji zgolj nekatere nujnejše formalitete ter prične z meritornim delom šele jutri v posameznih odsekih.

V ogrski delegaciji pa je že danes zboroval odsek za zunanje zadeve in tam je podal danes zunanji minister grof Berchtold svoj ekspozé.

Reči se mora, da je zunanji minister zadostil s svojimi izvajanji vsaj nekoliko zahtevi po jasnosti glede ciljev in smeri naše zunanje politike ter dopolnil prestolni govor z velezanimivimi, pa tudi velevažnimi podrobnostmi in informacijami. In pridjati je takoj, da se današnja ministrova izvajanja uprav dobrodejno razlikujejo od mističnih polunamigavanj in v gosto meglo fraz zaviti dedukcij, običajnih avstrijskih ekspozéjev, ki so vedno hoteli napraviti vtisk, da je diplomacija nekaj strahovito kunštnega, za navadnega človeka nepojmljivega, kar pravzaprav sploh ne sodi pred delegacijski forum . . . Kar grof Berchtold pove, to je jasno in enostavno. Malokdaj smo še slišali tako resne besede, ki nam kažejo, kako važen je politični položaj v Evropi in kako nevarni so časi, v katerih živimo. Še raje bi seveda grofu Berchtoldu verjeli, da ni postavil na konec svojega ekspozéja oni ominozni, že zgoraj citirani ceterum censeo, ki kar nasiloma vzbuja sum, da vidi naš zunanji minister vse bolj črno, ker hoče trikrat podčrtati nauk, da nam treba novega orožja, novih kanonov, novih dreadnoughtov. Treba bo počakati debate, ki bo pač še marsikatero nejasnost odpravila, ki pa bo tudi pokazala, da nam za velesilno politiko ne manjkajo toliko kanoni, kakor pa nekatera nujna spoznanja storišnih velikanskih hib in napak. Da vzamemo le eno: kako odlično bi se mogla Avstrija izkazati kot varovalnica miru, da si je umela na Balkanu pridobiti ugled in simpatije?

Naj rekapituliramo za danes na kratko Berchtoldova izvajanja. Minister predvsem poudarja, da so načela njegove politike ostala nespremenjena. Na trozvezi temelji konservativna politika, ki je nasprotna vsem

avanturam in vsaki nasilni spremembi politične slike evropske.

Minister se nato peča s posameznimi političnimi dogodki zadnjega časa. Konstatira, da se Italija in Turčija **privatno** pogajata za mir in izraža upanje, da bodo trenutne težkoče, ki so se v teh pogajanjih pojavile, le **prehodne**. Avstrija na turško - italijanskem miru ni le zainteresirana kot prijateljica in zaveznica Italije, temveč tudi radi tega, ker upa, da bo Turčija, čim odpadejo zunanje komplikacije, tem hitreje odpravila **notranjo krizo**.

Dogodki, ki se v zadnjem času odigravajo na Balkanu, so vzbudili našo največjo pozornost, saj smo neposredni sosedje. Konflikt med turško vlado in med Albanci, ki se čuti-ji oropane svojih starih svobodščin, je za notranji in zunanji mir Turčije velpopen in ko so po nastopu nove turške vlade sledili dogodki ob črnogorski meji, masaker v Kočani, boji v Epiru, smo se obrnili na ostale države ter predlagali primerne pregovore, da dosežemo složno postopanje evropskih velesil za ohranitev miru in statusa quo na Balkanu ter podamo po potrebi Turčiji primerne nasvete, kako udeležiti inavgurirano mirovno politiko in urediti razmere.

Minister izrecno poudarja, da so vsi kabineti odobrili ta predlog in da je potreben kontakt med velesilami v tem oziru dosežen. Posebej omenja grof Berchtold, da je tudi ruski kabinet resno in docela vzporedno z avstrijskim pri delu za ohranitev miru — besede, ki so namenjene v Balmoral, kjer baš konferira angleški in ruski državnik tudi o balkanskem vprašanju in to, kakor hočejo vedeti nekatere vesti ne baš popolnoma v smislu starega status quo principa . . .

Grof Berchtold je toliko pošten priznati, da njegov predlog še ne pomeni rešitev balkanske krize. **Varamo se, če mislimo da so balkanske nevarnosti že odpravljene.** Nezdoljive razmere v evropskih turških provincah so izzvale v sosednjih državah tako opasne posledice, da se nahajajo tamošnji vodilni in odgovorni politiki v težavnih razmerah. Državniška mladost in zavest velike odgovornosti mora te politike obvarovati pred impulzi neodgovornih elementov. Pa tudi Turčija ne sme spregledati kako resen je položaj in kako nujno je potrebno, da ustvari potrebne garancije za upra-

vičene življenjske pogoje svojih narodov ter se s tem izogne nevarnim komplikacijam.

Z ozirom na polom mladoturške politike je danes odpovedal grof Berchtold Mladoturkom prijateljstvo z izjavo, da se Avstrija ne ogreva niti za eno niti za drugo stranko v Turčiji temveč le za **teritorijalno integriteto in notranjo konsolidacijo** turške države. Previdne besede, v času, ko nikdo ne ve, kdo bo jutri v Turčiji gospodar in obenem grožnja vsem, ki se pečajo z delitvijo dedščine po „bolanem možu“. Grof Berchtold smatra danes spravo med **legitimnimi** zahtevki otomanskih narodnosti z eksigencijami otomanskega imperija še za mogočo, ter obljublja Turčiji v tem oziru vso **moralčno podporo**. O „legitimnih zahtevkih“ pa bi se grof Berchtold menda prav nerad spustil v debato.

Avstrija si je v svoji politiki svesta popolnega soglasja z nemškim zaveznikom, minister poudarja pomen svojih sestankov z Bethmann - Holwegom, nekoliko manj sigurni pa smo vsekako Italije, ker pravi grof Berchtold da bo njegov poset pri italijanskem kralju znatno pripomogel, da pridobijo stiki med Dunajem in Rimom na jasnosti in **zaupljivosti**. Velepomembne besede v času, ko se je tripelententa podala s svojo silo v Sredozemsko morje.

Posebno hvalo dobi končno Rumunija, ki je ostala zvesta avantgarda avstrijske politike na Balkanu.

Ekspozé konča pesimistično. Položaj ne le ni pomirljiv, bliska se na balkanskem obzorju, politična atmosfera je z električno prenašena, nerešeni problemi so zaviti v temo, ki je še ne moremo predreti. Diplomacija, pravi grof Berchtold, stoji na straži, odločna preprečiti grozeče konflikte in ugasi iskre, ki grozijo zanetiti balkanski požar. Stojimo na vročih tleh; gre za velike interese monarhije. Ceterum censeo. — — —

Včerajšnje deželnozborske volitve.

Včerajšnje deželnozborske volitve v Ljubljani pomenjajo velik fiasco za klerikalno stranko.

Klerikalna deželnozborska večina je namreč razveljavila prvotno izvolitev naprednih kandidatov

LISTEK.

Sapho.

Slike iz pariškega življenja.

Francoski spisal Alphonse Daudet.
Prevel Oton Župančič.

(Dalje.)

Prepadena sta gledala, kako jima je dom preplavljen in onesnažen; potem, ko je hrup prenehal, ogenj ugasnil, ko se je črna gneča na cesti pod plinovimi svetilkami, porazšla, se sosedje pomirjeni vrnili vsak v svoje stanovanje, sta se počutila ljubimca sredi te luže, kjer se je mešala voda s sajam in z blatom, sredi zmešnjave prevrnjenega in mokrega pohištva naveličana in trudna, brez moči, da bi začela zopet svoj prepri, ali da bi očedila sobo okoli sebe. Nekaj mračnega in podlega se je pravkar vrnilo v njiju življenje; tisti večer pa sta pozabila mrzkosti, ki je bila med njima, in sta šla spat v hotel.

Fanina žrtev je bila zaman. Iz uničenih, sežganih pisem so ostali fantu celi odlomki na pameti, hodili so mu neprestano v spomin, in mu poganjali kri v obraz kakor gotovi odstavki iz slabih knjig. In nekdanji ljubčki njegove metrese so bili do malega sami slavni možje. Mrtvi so živeli preko groba; živi — povsod

njihove slike in imena: vpričo njega so se pogovarjali o njih, in vselej o taki priliki mu je bilo hudo, kakor da se je bolešno pretrgala rodbinska vez.

Trpljenje mu je izbistrilo duh in oči, in kmalu je zasledil pri Fani sledove prejšnjih vplivov, in besede, misli, navade, ki se jih je bila navezala tiste čase. Kako je iztezala palec, kakor bi hotela oblikovati, gnesti predmet, o katerem je govorila z besedami: »To vidiš odtod . . .« to je imela od kiparja. Od Dejoieja se ji je bila priteknila navada, da je rada besede grizla, od njega se je naučila narodnih pesmi, katerih zbirko, slovito po vsi Franciji, je dal na svitlo; od La Gournerieja se je navzela visokih in prezirljivih izrazov, ostre sodbe o sodobni literaturi.

Vse to si je bila prisvojila, skladaje nezdružljivosti drugo vrhu druge, podobno razvrstitvi, iz katere sklepamo po različnih geoloških plasteh na starost in izpremembe naše zemlje; in morda ni bila niti tako inteligentna, kakor se mu je od konca dozdevalo. Pa kaj inteligenca! Da je bila še tako bedasta, preprosta in deset let starejša, priklepala bi ga bila nase s silo svoje preteklosti, s tistim globokim ljubosumjem, ki ga je glodalo in zbadalo, da ga ni mogel več miriti, in je bruhalo o vsaki priliki in nepriliki na dan.

Dejoiejevi romani se niso več prodajali, celotna izdaja se je prasila za SENO pri starinarjih, po pet-

indvajset centimov zvezek. In ta stari norec Caondal si je vtepel v svojih letih ljubzen v glavo . . .

»Saj veš, da nima več zob v ustih . . . Gledal sem ga pri tistem zajtrku v Ville d'Avrayu . . . Jé kakor koza, s sprednjimi zobmi.« Tudi njegov talent je zbogom. Kako je pogorel s svojo Fannico v zadnjem Salonu! »To ni stalo . . .« Izraz, ki ga je dobil od nje, ona pa od kiparja. Kadar se je spravil tako nad katerega svojih bivših tekmecev, mu je Fani prilagala, ker mu je to godilo; kdor bi slišal tega mladiča, ki ni imel pojma o umetnosti, o življenju, o čemerkoli, in to površno deklino, ki je ušla poleg teh slavnih umetnikov tu pa tam kako duševno drobtinico, kako sta te može z viška sodila in svečano obsojala!

A najprisrčnejši sovražnik Gausinov je bil graver Flamant. O tem je vedel samo to, da je jako lep, da ima svetle lase kakor on, da ga kličejo »fantič moj,« da ga naskrivaj posečajo, in še to: Kadar se ga je lotil, kakor drugih, in ga imenoval »sentimentalni kaznjenc« ali »lepi jetnik,« takrat mu je pokazala Fani brez vsake besede hrbet. Kmalu je začel svojo metreso dolžiti, da se zavzema za tega bandita, in ona se je čutila primorano, da ga je mirno, a primerno odločno zavračala.

»Sam dobro veš, Jean, da ga ne ljubim več, ker ljubim tebe . . . Ne hodim več k njemu, ne odgovarjam na njegova pisma; a nikdar me ne

pripraviš do tega, da bi slabo govorila o človeku, ki me je ljubil do blaznosti, do zločina . . .«

Tej prostodušnosti, ki je bila najlepša poteza njenega značaja, Jean ni mogel ugovarjati, a grizlo ga je ljubosumno sovraštvo, razjedal ga je nepokoj, ki ga je gnal večkrat iznenada sredi dneva v rue d'Amsterdam. »Če bi bila šla k njemu!«

A vselej jo je našel doma, čepele je v njiju malem stanovanju brez dela, kakor orijentalca, ali pa je sedela za klavirjem ter učila debelo sosedo, gospo Hettémo petja. Izza onega večera, ko je gorelo, sta se spoprijateljila s tema mirnima, dobrodružnima debeluhoma, ki sta bila tako vroče krvi, da sta živela v večnem prepihu, pri neprestano odprtih oknih in vratih.

Mož, risar v artilerijskem muzeju, si je prinašal dela domov, in čez teden vsak večer, v nedeljo cel dan je bil sklonjen nad svojo veliko risalno mizo, golorok si je stresal rokave, da bi dobil več zraka, z brado prav do oči. Poleg njega debela žena v domači jopi, se je tudi kar parila, čeprav ni nikoli segla po delu; in za osvežilo sta ubrala od časa do časa kak posebno ljub jima duet.

Kaj hitro se je razvilo zaupno občevanje med obema parčkoma. Dopoldne okoli desete ure je zaklical Hettéma pred vrati s svojim krepkim glasom: »Ste nared, Gausin?« In ker sta imela pisarne na isti

strani, sta hodila skupaj. Risar, zaljubljen in priprist, socialno nekaj stopinj izpod svojega malega tovara, je malo govoril, in je pogrkal, kot da je po ustih tako kosmat kakor po licu; a bilo mu je videti, da je poštenjak, in Jeanovemu duševnemu razdoru je bil ta stik naravnost potreben. Do tega mu je bilo zlasti radi njegove ljubice, ki je živela v samotni, obljubljeni z bridkimi spomini, ki so ji bili nemara nevarnejši od vseh zvez, katerim se je bila sama rada odpovedala; gospa Hettémove, ki se je bavila v mislih neprenehoma s svojim možem, skrbela za prijetna iznenadenja za obed, se veselila nove romane, ki mu jo zapoje za deser, ji je bila poštena in primerna družabnica.

Ko pa se je prijateljstvo raztegnilo do medsebojnega vabljenja, so mu prišli pomisleki. Ti ljudje gotovo mislijo, da sta poročena, njegova vest se je upirala hlimbi, zato je naročil Fani, naj sosedji stvar razloži, da ne bo nesporazumkov. Kako se je morala smejeti! . . . Otročaj! tako naiven je mogel biti res samo on . . . »Misliš, da sta tudi samo minuto verjela, da sva mož in žena? . . . Prav mar jima to! . . . Če bi vedel, odkod je svojo ženo pobral . . . Vse, kar sem počela jaz, so same nedolžnosti v primeri z njo. Vzel jo je za ženo edino zato, da jo bo imel sam zase; pa vidiš, kako nič posebno ne iztika po preteklosti . . .«

(Dalje prihodnj.)

Reisnerja in Ribnikarja za deželne poslance ter spremenila za Ljubljano veljavni volilni red zgolj zategadelj, ker se je nadejala, da bodo volitve, izvedene na temelju novega volilnega reda, donesle klerikalcem zmago ali pa vsaj pognale napredne kandidate v ožjo volitev, kar bi potem klerikalci naslikali javnosti kot nepobiten dokaz, da je napredna stranka jela rapidno propadati v Ljubljani.

Klerikalci so z gotovostjo računali, da bodo okoličanski volilci, ki so jim dali volilno pravico za deželni zbor v Ljubljani, s svojo udeležbo pri volitvah razbili napredno premoč v Ljubljani ter potisnili naprednjake vsaj v relativno večino.

Toda zgodilo se ni niti eno, niti drugo, kar so pričakovali.

Nasprotno! Narodno - napredna stranka je vključil spremenjenemu, naravnost proti nji naperjenemu volilnemu redu tudi to pot zmaga, in sicer še sijajneje, kakor preteklo leto.

Ta napredna, pod tako težkimi avspicijami izvojevana zmaga je za napredno stvar velepomembna in govori cele knjige.

Včerašnje volitve namreč dokazujejo:

1. da so napredne vrste v Ljubljani sami že tako trdno sklenjene, da je ni več moči na svetu, ki bi jih mogla razbiti, in

2. da so se volilci iz okolice, katere so klerikalci pridelali Ljubljani z očitnim namenom, da bi pomagali strmoglaviti naprednjake, odločili proti klerikalcem ter šli po pretežni večini v boj za napredno stranko, katero bi morali po klerikalnem načrtu štreti v prah.

Ce torej včerašnji »Slovenec« piše, da so napredno zmago odločili socijalno - demokratični volilci, ki so takoj pri prvem hodu glasovali za napredne kandidate, je to samo plitev izgovor, ki bi naj prikril klerikalno blamažo, da so prav okoličanski volilci, ki so bili določeni v to, da bi zadavili naprednjake v Ljubljani, povzročili, da so se včerašnje volitve končale s tako sijajno napredno zmago.

In prav zaradi tega so včerašnje volitve velikanskega političnega pomena, saj so govoreča priča zato, da so napredne ideje nastopile svojo zmaganostno pot že tudi v ljubljansko okolico, ki je doslej veljala za najbolj klerikalno.

Nastop okoličanskih volilcev, ki so se pri včerašnji kampanji slobodno in brez vsake agitacije — saj ni bilo v okolici niti enega naprednega shoda — odločili proti klerikalcem, dokazuje, da je treba samo sistematično dela z napredne strani, pa bo ljubljanska okolica prva, ki se bo osvobodila klerikalnega jarma.

Sicer pa že klerikalci sami čutijo, da se jim v ljubljanski okolici že majo tla pod nogami. Zato ni brez vsakega pomena vest, ki se že dlje časa kolportira in ima izhodišče v klerikalnih krogih, da se merodajni klerikalni faktorji že z vso resnostjo bavijo z načrtom, da priklopijo Šiško k Ljubljani, da s tem zopet utrdi majajoče se stališče svojega voditelja dr. Šusteršiča v ljubljanski okolici.

A naj bo že tako ali drugače, eno je gotovo, da imajo klerikalci vzroka dovolj, da prav resno razmišljajo o včerašnji deželnozborski volitvi.

In če bodo o izidu teh volitev trezno premišljali, bodo pač prišli do prepričanja — ako jih niso bogovi že udarili s slepoto — da terorizem, zakonolomstva in nasilstva niso sredstva, ki bi mogla politične stranke držati na vladi in površu!

Uskoštvo nemškega uradnika v Ptuj.

Pred kratkim je bilo v časnikih objavljeno, da je sodnik dr. Petrovitsch v Ptuj po 11letnem službovanju ostavil sodniško kariero ter vstopil v odvetniško pisarno dr. Plahkega. To samo ob sebi neznanost dejstvo bi radi svoje brezpomembnosti ostalo neopaženo, da ne živimo v Ptuj, kjer se odigrava že nekaj let sem različne panamske dogodbinje, ki kažejo, kako koruptne razmere so se udomačile pod patronanco Pittreicha in Hochenburgerja. Omenjeni gosp. dr. Petrovitsch, sin vpojojenega, še kot zavednega Slovenca znanega sodnega uradnika Petroviča, ki je mnogo let služboval pri Sv. Lenartu v Slov. goricah in potem pri sodnem dvoru v Mariboru, je postal odpadnik, sigurno iz edinega vzroka, da bi lažje avanziral ter pod renegatsko togo sigurneje preskakoval značajne uradnike — Slovence.

Ko je pred dvema letoma proslavil dr. Glas, najboljši in intimnejši prijatelj I. Orniga, odrinil iz urada, zapustivši strašen nered v uradu — vide defraudacije pupil. denarja v vi-

sokosti nad 10.000 K po kancelistu Bartschu — je ta Petrovitsch začel voditi ptujsko sodišče ter pri banketu nemčurjev, na čast dr. Glasu tako neukusno klečapljal pred slavljencom in zbranim nemčurstvom, da se je vsem gelabilo.

Trdil je med drugim, da je dr. Glas v tisoč slučajih brisal in sušil solze zatiranim in stiskanim ter obljubil svečano, da bodo vsi ptujski uradniki v smislu intencij dr. Glasu dalje »delali«. No v nekem oziru so ptujski nemčurški sodniki to slovesno prisego sijajno držali. Kancelist Bartsch je defraudacije pupilarnega denarja lepo po malem še celo leto po Glasovem odhodu nadaljeval, dokler se ni nekega popoldne sam ustrellil, ker se je njegovim zločinom prišlo na sled.

Kako zadeva te defraudacije sedaj stoji, ni znano. Ali se je škoda poravnala, ali pa so se različni varuhi in skrbniki kot krivci na odgovornost klicali, se tudi ne more izvedeti.

Faktum pa je, da je dr. Petrovitsch, ki je na toliko ostuden način pri omenjeni priliki pred dr. Glasom na trebuhu plazil, kompetiral za mesto sodnega predstojnika v Ormožu ter z ozirom na svoje odpadništvo in z ozirom na svoje mesto v konkretnem statusu sigurno pričakoval, da bo to mesto sodnega predstojnika v Ormožu tudi dobil.

Zgodilo se je pa drugače. Dr. Petrovitsch je kljub svojemu renegatstvu in menda tudi kljub protekcijam »Volksrata« propadel ter bil preteriran.

To ga je tako užalilo, da je prosil za umirovljenje in je potem prestopil k odvetništvu!

Ni nam to preiskovati, ali se je to »vpokojenje« poštenim in zakonitim potom izvršilo.

Dejstvo je, da je dr. Petrovitsch duševno in telesno popolnoma čil in zdrav, torej v vsakem oziru za delo sposoben.

Drugo vprašanje, ki javnost zanima, pa je: kako pridejo koncipijenti odvetnikov do tega, da morajo tako konkurenco prenašati?

Pridobitne razmere odvetništva v sedanjem času niso posebno sijajne in vesele; to ima svoj vpliv tudi na odvetniški značaj, to je na koncipijentstvo in že sedaj gre časih trdo, slovenskemu absolviranemu juristu dobiti primerno mesto v odvetniški pisarni. Če bi se ta praksa a la dr. Petrovitsch udomačila, bi to še mučnejše in pogubnejše učinkovalo na odvetniški naraščaj.

Da se razumemo. Nismo načelni nasprotniki prostega gibanja juridične mladosti; če se pa kdo, kakor dr. Petrovitsch in fraudem legis da vpokojiti ter potem kot vpokojeni sodnik dela konkurenco drugim odvetniškim koncipijentom, je to vse obsodbe vredno postopanje.

S tem se po nepotrebnem obremenjuje penzijski fond, obenem pa vzgaja licemerstvo in potuhnenost. Verus.

Štajersko.

Iz Vojnika pri Celju. Javili ste že svoječasno, da je dalo celjsko okrajno glavarstvo postaviti v gotovih razdaljah ob državni cesti kantone, na katerih je navedena razdalja od ali do bližnjih večjih mest. To je gotovo pametna odredba, ki bo jako dobro služila modernemu prometu. Osebito jo bodo veselili kolezarji in avtomobilisti. Gotovi nemški krogi, ki bi radi dosegli, da bi imel Spod. Štajer ne le ob železnica, temveč tudi ob glavnih cestah nemško lice, so se silno razburili nad dvojezičnimi napisi na teh kantonih. Nemški Celjani so naslikali celjskega okrajnega glavarja zaradi teh napisov, ki so vendar v slovenskem političnem okraju samoobsebi umljiva stvar, kot pristnega izdajalca nemškega naroda. Vojniški nemškutarji so si pa pomagali drugače: namazali so dvojezične napise na kantonih blizu trga z živalskim blatom. Ko se je prvič odstranili ta dokument nemškutarke kulture vojniške, so namazali še enkrat. S takimi čini pa ne bodo naši Vojničani nikomur imponirali, najmanj pa ne dokazali, da so dvojezični napisi na cestnih kantonih nepotrebnosti. Najbolj žalostno je, da celo »najpametnejši« nemški Vojničani ta kulturni čin svojega naraščaja — glasno odobravajo.

Iz Celja. (Regulacija Savinje in okoliških potokov.) Imeli smo letos mokro leto kakor že dolgo ne in pri vsakem deževju, kar smo ga imeli od poletja sem, smo se vedno bali in se še bojimo, da bo nastopila še hujša povodenj ko je že enkrat grozila. V nekaterih hišah po zgornjem mestu in bližnji okolici imajo itak skoro vedno vodo v kleti. Vse to kaže, da je vprašanje Savinjske regulacije in ureditve okoliških potokov silno nujno. Kaj se pa v tej zadevi stori? Savinjo se je reguliralo v srednjem teku in celo prav

blizu nad mestom, menda samo zato, da sedaj voda tem lažje in hitreje pridere do mesta, kjer se zavoljo ostrega ovinka itak že rada kupi. Hudinja se je regulirala pri Vojniku in Škofji vasi ter istotako pospešilo dotok v Voglajno in k mestu. Napravilo se je torej povsod le nekaj dela, ravno toliko, da se je spravilo v Celje kot najnižjo točko cele Savinjske doline v veliko nevarnost v slučaju kake večje povodnje. Ako se že ne misli na takojšnjo regulacijo Savinje, pa bi se naj vsaj v doglednem času reguliralo ostali kos Hudinje in Voglajno od Teharja do izliva, dalje Koprivnico, Sušnico in Levški potok. Pri Sušnici opozarjamo prav posebe na mizerne razmere v kotu med bolnišnico, Fazarinčevno, Vasičino in Karlovškovo hišo. Tam imajo letos skoro neprestano vodo v kletih, a odpomoč bi bila prav cena in lahka. Kolikor se spominjamo, se je pred leti nekaj komisijaral okrog Celja v regulacijskih zadevah. Ali so imele te komisije v smeri kakih načrtov ali celo proračunov uspeh, nam ni znano. Ako ne, bi se trebalo čim prej lotiti tega vprašanja, ki je potrebno v interesu mesta in okolice nujne rešitve. Pripravljalnega dela bi se dalo na inicijativno kakega delavnega moža ali ene ali druge korporacije opraviti veliko. Mestnim in okoliškim deželnim poslancem bi prav posebe priporočali to zadevo v upoštevanje. Ako bi jo pospešili ali ugodno rešili, bi si pridobili za blagor mesta in okolice velike zaslugе.

Iz Vojnika pri Celju. Kakor se sliši, bodo v našem trgu šele na spomlad občinske volitve. Ako bi imeli kaj delavcev in organizatorjev v slovenskem taboru, bi se dali znabiti doseči kaki uspehi. Ali narodno življenje pri nas ni baš najživahnejše in tako nam na pr. tudi jako kasti rezultati ljudskega štetja v praktično-političnem oziru ne pomagajo veliko.

Podravska podružnica akad. fer. društva »Prosveta« ima svoj letošnji občni zbor v nedeljo, dne 29. septembra 1912, točno ob 10. dopoldne v restavraciji »Narodnega doma« v Mariboru. — Gostje dobrodošli; posebno vabljeni so abiturienti! — O d b o r.

Podpornemu društvu za slovenske visokosolce v Gradcu je podaril okrož. zdravnik g. dr. Podlesnik v Velenju 10 K, mesto venca na grob grofice Mensdorff. Srčna hvala! Odbor si želi mnogo posnemalcev, kajti društvena razpoložnina se je tako skrčila, da bo jedva zadostovala za dva meseca. Zato gleda odbor z veliko skrbjo v bodočnost ter nujno prosi blagovoljne podpore.

Iz Gradca. Kaj bo deželnozborskim volitvam? V »Slov. Narodu« ste registrirali pred časom izjavo poslanca Einspinnerja, ki pripada vodstvu nemškonskonalne večine v štajerskem deželnem zboru, da bi bile nove deželnozborske volitve sedaj docela brezpomembne, ker bi ne prinesle nobene spremembe. Nacionalcem bo sedaj vsled domačih skrbi v Gradcu še manj za nove deželnozborske volitve. Jm tudi sedanje stanje, ko ni treba dati Slovincem in klerikalcem ničesar, najbolj ugaja. Zato morda deželnozborske volitve niti niso tako blizu, kakor na Spodnjem Štajerskem splošno pričakujejo. Vest, da dr. Korošec reflektira na mesto štajerskega deželnega odbornika, bo gotovo le kaka mariborska govorica, ki ne zasluži dalje nobene pozornosti. Tu ni o kakem odstopu Robičevem ničesar znanega — in povrh tega prireda kot Robičeva naslednika v pošte dr. Verstovšek ali dr. Jankovič, ki ima bojda namen se stalno naseliti v Gradcu, če mu bo ostalo zdravje zvesto. Slednji je sicer hudo klerikalni, a osebno pošten in starejši mož, ki vsaj ne bo na hudoben način nasprotoval, če že ne bo bogve kako aktiven — in zato bi ga bilo preje priporočati za Robičevega naslednika ko dr. Verstovška, ki je za tako mesto v vsakem oziru popolnoma nemogoč in bi njegova izvolitev Slovincem samo škodovala.

Drobne novice. V Ljutomeru je umrl dne 22. septembra trgovcu gosp. Fedoru Kurovcu 4letni sinček Boris. Prizadeti rodbini iskreno sožalje. — Iz Maribora. Tukajšnja gimnazija šlebo za začetku letošnjega šolskega leta 17 razredov in z ravnateljem 31 rednih učnih moči. Vseh dijakov je 611, samo v slovenskih paralelkah na nižji gimnaziji jih je 247. Štejejo pa dijakov posamezni razredi: I. a 48, I. b 42, II. a 39, II. b 30, III. a 38, III. b 36, III. c 31, IV. a 29, IV. b 35 (na nižji gimnaziji so a razredi nemški, b in c razredi slovenski), V. 45, VI. a 31, VI. b 31, VII. 43, VIII. a 29, VIII. b 30. Mariborska gimnazija bo počasi zrela za delitev v slovensko in nemško popolno gimnazijo. — Iz Celja. Ob priliki zaključka čebelarске razstave je govornik pozabil v naglici omeniti, da je bil član razsodišča za odlikovanja in darila tudi gosp. ravnatelj J. Belle iz St. Jurja ob Juž. želez. — V St. Vidu pri Grobelnem je

umrl bivši črkostavec v Gradcu g. Florijan Drössler. Bil je svoj čas v Gradcu tudi socijalistični mestni svetovalec. — V Ptuj je umrla hišna posestnica in lastnica milarne Justina Remic, stara 80 let. — Iz Maribora. V tukajšnji kaznilnici se je obesil neki Anton Manut, kateri je bil svoječasno v Gorici zaradi umora obsojen na 10 let ječe. Odsele je že 3 leta svoje kazni. — Iz Celja. Zadnja številka »Narodnega Lista« je mogla zaradi pokvarjenega motorja v »Zvezni tiskarni« iziti šele danes, v torek. — Iz Celja. Pri centralnem uradu poštne hranilnice na Dunaju so prišli na sled večjim ponovbam s hranilnimi knjižicami, katere so bile tako izpolnjene, da se je dobilo mesto prvotno vplačanih malih zneskov večja izplačila. Te ponovbe izvršuje neki Anton Spak. Njegov delokrog obsega tudi štajerske poštne urade. — Iz Celja. Gostilno »Stadt Graz« na Graški cesti je kupil na licitaciji trgovec gosp. R. Diehl za 99.999 K. — V Loipersdorfu na Srednjem Štajerskem so zgoreli pri tamošnjem župnišču vsa gospodarska poslopja. Zažgal je bojda nekdo izmaščevanja. — Iz Maribora. (Porotno sodišče) je obsodilo delavca Janca Šobo iz Pobreža pri Mariboru zaradi uboja na petletno težko ječo in preužitkarja Mateja Bohaka iz Vrhol pri Slov. Bistrici zaradi požiga na triinpolletno težko ječo.

Koroško.

Koroški deželni zbor je otvoril včeraj kratko zasedanje in sicer bo rešil pred vsem deželni proračun, ki pride na dnevni red danes. Deželni zbor je otvoril deželni glavar Aichelburg - Labia, deželnega predsednika barona Heina, ki se je zaradi bolezni oprstil pa zastopa dvorni svetnik Bobmeyr. Vloženih je več peticij in predlog poslanca Wieserja in tovaršev glede izpremembe nekaterih določil občinskega volilnega reda. Ta predlog je bil odgojen na današnjo sejo. Nato je bilo več vladnih predlogov oddeljenih odsekom, nakar se je seja zaključila in se je nadaljevala danes ob 10. dopoldne.

Koroški deželni proračun izkazuje skupnih izdatkov 7.557.063 K (lansko leto 6.922.444 K). Ti izdatki se krijejo s posebnim kritjem v znesku 1.102.332 K, vsled tega bi se moral kriti z raznimi nakladami, dokladami in taksami v znesku 6.454.731 kron. Ker pa dajo vsi ti viri na leto samo 4.947.762 K, nastane če se naklade ne zvišajo, deficit v znesku 1.506.969 K.

Primorsko.

Iz policijske službe. Policijski komisar Hrusch je prestavljen iz Pulja v Trst. Na njegovo mesto pride policijski koncipist Josip Šinkovec.

Tržaški občinski svet ima v četrtek 37 javno sejo. Na dnevnem redu je predlog gasilnega odseka glede raznih reform pri mestnem gasilnem oddelku in predlog glede pokritja stroškov za napravo deškega zavetišča na cesti Belvedere.

Ribiču Josipu Penca v Trstu so ukradli neznan vlomilci iz zaklenjene omare v stanovanju 7000 K denarja.

Iz orožniške službe. Premesčeni so postaje vodje Josip Colner iz Gorice v Ajdovščino, Vinko Križaj iz Kanala v Gorico, Jos. Kroner iz Ajdovščine v Cerkljo in Kar. Pahor iz Gorice v Kanal.

»Viribus Unitis« je dovršil včeraj zadnjo poskušno vožnjo. Sedaj prepeljejo ladjo še enkrat v ladjeno, da še enkrat preizkusijo propeler in podvodne dele, nakar prevzame ladjo vojna mornarica.

Deželnozborske volitve za puljsko okolico. Dne 29. septembra se vrši nadomestna deželnozborska volitev za puljsko okolico. Hrvaška stranka bo postavila dva kandidata, in sicer kot oficijalnega kandidata g. Štihoviča in kot mornariškega g. Favettija. Kljub temu, da bi Italijani glasom svoječasne kompromisa v tem volilnem okraju ne smeli postaviti svojih kandidatov, bodo to vendarle storili. Socijalni demokratje pa se volitev ne bodo udeležili, češ, da stoji istrski deželni zbor itak že pred razpustom.

Podaljšanje Tomažev pomol v Pulju. V sredi oktobra bo dovršen pomol Tomažev v Pulju, katerega je podaljšala vlada od 7 m 48 cm na 18 m 60 cm. Podaljšanje je stalo 80 tisoč kron. Ta podaljšani pomol pa bo brez razsvetljave in brez vodovoda, ker občina ni hotela na svoje stroške inštalirati razsvetljavo in vodovod. Edino na koncu pomola bo gorela — petrolejka.

Aretirana družina. Pred kratkim smo poročali, da so aretirali v Gorici celo družino Stradolini, ki obstoja iz 8 članov in so jo izročili sodišču. Obtoženi so bili razžaljenja Veličanstva. Včeraj se je vršila v

Gorici tozadevna obravnava. Sodišče je obsodilo 7 članov te vzorne laške družine na zapor od 3 do 5 mesecev; oproščena je bila samo najmlajša hčerka.

Sto let. V Zadru je umrla le par mesecev pred stoletnico svojega rojstva gospa Margareta Fazola.

Nove podzemeljske jame v Gružu. Pri kopanju zemlje za temelj nove hiše posestnika Antona Kordiča so našli delavci na veliko razpoko. Spustili so se nekateri v prepad in prišli v krasno podzemeljsko jamo. Jama je dolga 16 m, široka 11 m in 7 m visoka. Pod to jamo so odkrili drugo manjšo jamo, ki pa ima še lepše kapnike. Pod to jamo pa je še tretja največja jama, ki pa ni tako odlikovana s kapniki, pač pa ima krasne kristalne stene. Posestnik bo napravil pripraven vhod in v kratkem odprl jame občinstvu.

Cuvajizem v Dalmaciji. V Dubrovniku so aretirali na predlog državnega pravdnika vseučilišnika Stipeca in Hope in stavbnega podjetnika Joba. Aretiranci so obtoženi javnega nasilstva in razžaljenja Veličanstva. Aretacija je v zvezi z javnim shodom, ki se je vršil v nedeljo v Dubrovniku. Na tem shodu, katerega so se udeležili tudi obtoženci, se je vehementno obsojal Cuvajev režim na Hrvaškem. Obtoženo je brzkone ovadil vsled kakih nepredvidnih klincev kak vladni špijon.

Cvetlični dan v Kanalu dne 22. septembra je donesle našim prekrstnim narodnim društvom 252 K 34 vin. Kolovodje črnih brezdomovincev so napevali vse sile, da bi zmanjšali uspeh naše prireditve, zato je izid tem častnejši. Saj pa tudi naše vrle gospiče niso držale rok križem, ampak neumorno delale, kakor čebelice, ki niso gledale samo na velik denar, ampak z geslom »rno do zrna pogača, kamen do kamna palača«, s hvaležnostjo sprejele tudi najmanjše darove. V drugi vrsti se nam je zahvaliti za prireditve družbi sv. Cirila in Metoda in vsem njenim članom, ki so podpirali po svojih močeh odbor. Občinstvo je radevolje opustošilo svoje vrtove v zavesti, da darovano cvetje na drugem polju, rodi gotovo obilnega sadu, razun tega pa globoko poseglo v žep in se v polni meri odzvalo narodni dolžnosti. Z veseljem smo opazili, da so tudi tujerodci polagali darove v nabiralnike, ovite s trakovi v narodnih barvah. Zato pa je bil tem odurnejši pogled na malega možička, a velikega klerikalca in laži - Slovence, ki ni imel vinarja za »družbo«, kakor se je sam izrazil. A s tem človekom si ne bomo mazali rok. Sramota takim Slovincem!

Opatijski cvetlični dan. Piše se nam: V nedeljo, 15. septembra t. l. priredilo je tukajšnje »Slovensko društvo cvetlični dan in korist istrske in slovenske družbe sv. Cirila in Metoda, katerega dne se je nabralo — odbivši stroške — čisti znesek 633 K 40 vinarjev. Ta vsota sicer še od daleč ne odgovarja vsoti, katere bi se nabrala, če ne bi bile okolnosti take, kakršne so bile, o katerih pa še to pot ne bomo obširneje govorili. Ta cvetlični dan je pa, kakor sploh vsak nastop Slovenskega društva, tu k nam s punkelcem privandranem nemške nadutneže, zopet enkrat pretresel do kosti. V svoji brezobzirni domišljavosti menijo, da so tudi oni tu že nekakšen faktor, ki je poklican, da vsako nenemško prireditev kritizira, oziroma jo na njim že prirojen način blati po svojih novinah. V sobotno številko »Kur in Badezeitung« so vrnili nekako izjavo, katero je podpisal K. K. ravnatelj tukajšnje pomenčevalnice, s katero dajejo na znanje, da nedeljski cvetlični dan ni nič v zvezi z nemško šolo v Opatiji. Ali ni to skrajna nesramnost? Ob enem je pa to tudi dokaz tiste domišljavosti, v kateri ti ljudje tu živijo. Če je mogoče kakšen Nemec dal desetico — če jo je? — kaki gospodičini, je pač za to dobil cvetko. Če je vprašal v nemškem jeziku, v katero svrhu se ta denar nabira, je bila pa pač tudi dotična gospodična tako ljubozna, da mu je odgovorila v njegovem jeziku: »für unsere Schulen« in je odhitela naprej, ker za en nemški groš, ki je bil morda še kovan v kakšni drugi državi — tudi takih se je našlo — gospodična vendar ne bode pripovedovala posameznikom na cesti cele romane. Če je pa res kdo od teh nadutežev dal kakšen ficek z namenom, da more potem napadati prireditve, naj se pa oglasi, pa ga bode dobil nazaj. Da se bodo pa ti vedni izzivalci malo pomirili, naj jim bo tu povedano, da je vsak, katerega so gospodične srečale in mu ponudile cvetice, rad segel v žep in ji dal mali obol brez vprašanja, za katere šole je, izvzemši par Nemcev, med katerimi so se našli tudi taki, ki so rekli, da če bi bilo to v korist nemške opatijske šole, ne bi dali niti fیکا. Priporočamo pa ti rasi še enkrat, naj pusti lepo Slovensko društvo v miru, ker ono se je ustanovilo v tako plemenite namene, o katerš-

nih oni niti pojma nimajo, in naj mislijo na to, kako so prišli tu sem in kako lepo tu živijo, pa da se jim ne dogodi nesreča, da bodo šli zopet s punkeljem od koder so prišli, ker jim bodo pajki po trebuhu zopet mreže pletli. Opatija ni mesto za politike in nesramnih napadov na poedine narodnosti, a najmanjše pa na domačine, vsled katerih dobrote oni sploh tu živijo. Toliko za danes.

Dnevne vesti.

+ Občinski svet ljubljanski ima v petek, dne 27. septembra ob šestih popoldne v mestni dvorani izredno sejo. Na dnevnem redu so: Naznanila predsedstva; nadomestna volitev po enega člana: a) personalno-pravnega odseka, b) šolskega odseka, c) obrtnega odseka in d) naborne komisije in stavbnega odseka poročili: 1. o ponudbah za zgradbo kanalov zbiralnikov ter oddaji del za to zgradbo, 2. o ponudbah za dobavo kameninastih izdelkov ter dreznarstvih cevij za zgradbo kanalov zbiralnikov.

+ Klerikalci so menda postali božjanski same jeze in obupanja, da so bili pri včerajšnji deželnozborski volitvi tako grozovito tepeni. Kakšna upanja so klerikalci takrat gojili, ko so v dež. zboru dali okoliškim kmetom volilno pravico, kako so se bahali, da dobe Ljubljano v roke — zdaj pa tak poraz, tak strahovit polom! Na zmago so mislili, pa so dobili batine, ki jih ne bodo nikdar več pozabili. V svoji besnosti kar ne vedo, kaj bi storili in tako so sklenili, da v deželni zboru sploh ne bodo več občevali z naprednimi poslanci. To bo pa nesreča za napredne poslance! Strašna nesreča in sam Bog ve, če jo bodo prestali in kako bodo odslej prenašali težave življenja, ko ne bodo več deželni izrednega odlikovanja, da so smeli osebno občevali z gentilemi, zbranimi v klerikalnem tabornu. In zakaj vse to? Ker so napredni poslanci na javnih shodih povedali klerikalcem v obraz, kaj mislijo o njih političnem počenjanju. Na javnih shodih so povedali svoje mnenje in »Slov. Narod« je njihove govore priobčil — vsa javnost torej ve, kaj so govorili in obljubovali — in tega jim klerikalci seveda ne odpuste. Mar bi bili naredili tako, kakor delajo klerikalni poslanci. Ti prireajo shode tako, da se jih noben naprednjak ne more udeležiti, lažje, sramote in obrekujejo naprednjake in seveda skrbje, da to ne pride v liste. Tako nahujskajo ljudi, a prijeli jih nihče ne more; tako lahko lažejo, a ker nihče ne ve, kaj so govorili, jih tudi ne more zavrniti. Zakaj nimajo napredni poslanci nič smisla za tako postopanje? Kaj vraga se kapricirajo na to, da hočejo biti močje, in zato nastopajo s svojimi obtožbami na javnih shodih, kamor je vsakemu dovoljen vstop in puste svoje govore javno v listih razglašati. To je za klerikalce izzivanje. Da, če bi govorili take stvari, ki se dajo ovreči, potem bi jim klerikalci to že odpustili. A kaj, ko govore resnico, ko razkrivajo dejstva, ko ožigosavajo dejanja — tako da klerikalci sape zmanjkuje. Ker klerikalci na napredne obtožbe nič, pa že prav nič ne morejo odgovoriti, pa si skušajo pomagati s strašnim sredstvom: utvariti hočejo osebno občevanje z naprednimi poslanci. Grozno res! In ti naprednjaki so še tako brezstidni, da pozdravljajo to naznanilo celo z veseljem in pravijo, da jim je samo prijetno, če jim ni treba občeovati s klerikalnimi poslanci.

+ Klerikalci in včerajšnje volitve. Klerikalci so včeraj z vso gotovostjo računali na ožjo volitev. To prepričanje je bilo tako trdno, da je celo deželni glavar dr. Susteršič ostal v Ljubljani in se ni udeležil otvoritve delegacije na Dunaju, samo da je volil in da bi eventualno njegov glas ne zmanjkal za ožjo volitev, pričakovano z največjo gotovostjo. In res, klerikalci so storili vse, da izvojujejo zmago svojim kandidatom. Vsa sredstva so jim bila dobra, samo da vlove kak glas. Raznim odvisnim volilcem so grozili naravnost z bojkotom, ako ne volijo klerikalno, pri revnejših slojih so kupovali glasove, a še to jim ni zadostovalo, za te so pošiljali tudi ljudi na volične volit s tujimi legitimacijami. A vse te sleparije jim niso pomagale, pogoreli so tako, kakor še nikoli, odkar so prišli na Kranjskem na površje. Zato so bili tudi naravnost konsterknirani, ko se je izvedel končni izid volitev. Kakor ščurki v svoje luknje, tako so jo popihali po proglasitvi rezultata z voliča. Je pač poskrbljeno da tudi klerikalna drevesa ne raso v nebesa!

+ Kdor hoče avanzirati med deželnimi uslužbenci, ta se mora izkazati za navdušenega klerikalnega pristaša. Če je uslužbenec tudi idijot, samo če se mu posreči nad vsak dvom vzvišeno dokazati, da je klerikalce pristnega kova, pa zadostuje

in idijot avanzira do najvišje uradniške stopnje. To vedo prav dobro tisti deželni uslužbenci in uradniki, ki jih bog ni posebno obdaril z darovi duha. Zato so se ti reveži na duhu na vse načine trudili, da nadomestijo darove duha z neizmerno navdušenostjo in delavnostjo za klerikalno stvar. Ti ljudje so bili včeraj ves dan na nogah, da je bila nevarnost, da bi si jih obrabili, in so z vsemi kriplji delali na to, da bi klerikalcem pripomogli do zmage. Da se niso za svojo službo včeraj nič brigali, to se razume samo na sebi. Kdo bi se tudi brigal za službo, ko pa je znana stvar, da je vestno opravljanje službenih dolžnosti za avanzma postranskega pomena, glavno pa klerikalno prepričanje in navdušenje. Najdelavnejši med delavnimi je bil včeraj neki Janežič, ki je baje mašinist v blaznici na Studencu. Ves ljubi dragi dan je bil v Ljubljani ter tu igral klerikalnega agitatorja, kakor da bi bil za to od dežele plačan. Uspeha ni sicer imel prav nobenega, vendar pa se je pokazal za vnetega klerikalca, zato pa tudi pričakuje v kratkem dobrega plačila.

+ Duhoviti klerikalni argumenti. Klerikalce silno peče, da se jim vedno glasneje očita, da so prav oni krivi, da slovenski živeli pada in da se slovenska meja bolj pomici proti jugu. Zato se na vse kriplje trudijo, da bi ta očitanja izpodbili. Včerajšnji »Slovenec« argumentira na ta-le duhoviti način: »Liberalcem rečemo samo to-le: na Ogrskem in Poljskem je bilo na stotisoče Nemcev in jih je še, ki vedno bolj tonejo v tujinstvu, pa jim tudi velenemška moč v Avstriji ne more pomagati. Ali naj za to nemški nacionalci izginijo s površja v Avstriji? ... Brihtni »Slovenec« torej primerja položaj Slovencev na Koroškem in Štajerskem s položajem Nemcev na Poljskem in Ogrskem, in pravi: Kakor ne morejo avstrijski nemški nacionalci ničesar storiti za Nemce na Ogrskem in Poljskem, tako tudi Slovenska ljudska stranka ne more nič storiti za Slovence na Koroškem in Štajerskem, češ, »v koroškem deželni zboru sedita dva poslanca Ešesle, pa naj kar v 14 dneh pol dežele izpreobrneto.« Imenitno! Ešesle bi za Slovence na Koroškem in Štajerskem lahko kaj storila samo v slučaju, če bi imela večino v koroškem in štajerskem deželni zboru! Kako pa »rešuje narod« ta stranka v kranjskem deželni zboru? Napravila je na primer občinski volilni red za Ljubljano, s katerim je spravila Nemce v občinski zastop, na Kočevskem pa je na stotine slovenskih otrok brez slovenske šole, da je morala, kakor smo slišali zadnjič v Trstu, že Družba sv. Cirila in Metoda započeti na Kočevskem z narodno-obrambnim delom! Tako se »dela« v kranjskem deželni zboru za Slovence! Sicer pa zakaj »Slovenec« tako previdno molči o klerikalnem »delu« za narod v parlamentu? Nam se zdi, da je prav parlament tisti forum, kjer se naj uspešneje razpravljajo narodnostna vprašanja in kjer se lahko vsaj nekaj stori za — narod. Zakaj o tem »Slovenec« tako trdovratno molči? Ali ima morda slabo vest?

+ Dr. Ignacij Žitnik je že dolgo let državni in deželni poslanec, a vsakoletne povodnji v loški, cerkniški, pivški in planinski dolini delajo prebivalstvu še vedno veliko škodo. Posl. dr. Žitnik je prijazen in dober srčen gospod; na svojih agitacijskih potovanjih je že hvalil nebroj smrkavih otrok, kako lepi angelčki da so, samo da se je materam prikupil; koliko je ljudi, ki jim je že škornje kupil ali druge usluge izkazal in pridobil kako podporico, a povodnji v loški, cerkniški, pivški in planinski dolini zaradi tega seveda še niso nehale. Zavzemal se je pač tudi že za to stvar in se posvetoval že večkrat z višjim gozdnim svetnikom g. Pustikom in z dež. stavbnim svetnikom g. Sbrizajem, a povodnji delajo še vedno škodo. V nedeljo je bil gosp. dr. Žitnik v Planini in je tamkaj na shodu obširno govoril o tej stvari, ne da bi bil kaj določnega povedal ali obljubil. Seveda onega ni povedal, kar bi bilo poslušalcem mahoma vse pojasnilo, da namreč klerikalna stranka na želje dr. Žitnika ne jemlje tistih ozirnov, kakor na želje dr. Kreka, dr. Susteršiča ali dr. Lampe. Kar ti zahtevajo, to se mora vse zgoditi. In tako vidimo, da se naravnost na škandalozen način prokatere se zavzamejo ti trije in šele katere se zavzamejo ti štirje in šele če kaj denarja ostane, pridejo v poštev želje drugih klerikalnih poslancev. Dr. Žitnik se včasih pač strahovito razjezi, a sicer je mehak in popustljiv, nič nasilen in nadležen, tudi bolehen in zato se vodilni klerikalci na želje njegove in njegovih volilcev tako malo ozirajo. Koliko je stvari, za katere se je že potegoval dr. Žitnik pa ni nič opravil. In ker je deželno gospodarstvo tako, da je polom neizogiben, je seveda tudi čedalje manj upanja, da bi dr. Žitnik kaj

dosegel da se odpravijo škodljive povodnji v loški, cerkniški, pivški in planinski dolini. Povodnji bodo še naprej leto za leto delale škodo, zlasti ker so n.p.r. Krekovi volilci čedalje bolj žejni in potrebni dež. podpor, a Notranji naj se le potolažijo: dokler bodo klerikalno volili, jim je garantirano, da pridejo vzlic vsakoletni povodnji gorki v nebesa. Ker g. dr. Žitnik že glede te povodnji ni mogel zbranim volilcem ničesar obljubiti, in je pa oškodoval s humorističnim govorom o deželnih financah. V tem oziru je pokazal, da ima zdravo komično žilo in da mu je storil Šuklje veliko krivico, ko je njegov proračunski govor v dež. zboru vzel za — resen.

+ Zgled strankarske zavednosti. Gosp. Anton Čuk, železniški sprevodnik v pokouju, se je kljub hudi bolezni, ki ga že dlje časa veže na posteli, dal včeraj prinesiti na voliče, da izpolni svojo narodno in strankarsko dolžnost. Čast takemu zavednemu somišljeniku, naj služi drugim v zgled in posnemanje.

— Ces. svetnik Peter plem. Radics je včeraj po dolgem bolehanju v starosti 76 let umrl. Pokojnik je bil rojen leta 1836. v Postojni. Po izvršenih študijah je služboval nekaj časa kot suplent na ljubljanski gimnaziji in je že tedaj začel pisateljati ter je vstopil med sodruke »Vodnikovega albuma« in takratne »Mitteilunge« kranjskega zgodovinskega društva. Pozneje se je posvetil žurnalistiki. Bil je urednik »Agrarzeitung« do leta 1866. Tedaj je šel za vojne poročevalca na bojišče v Italijo, odkoder je pošiljal dunajskim listom tako izvrstna poročila, da je bil poklican na Dunaj v redakcijo »Österr. Volksfreund«, za katerim je stal kardinal Rauscher, a je sodeloval tudi pri različnih drugih listih. Ko je »Österr. Volksfreund« umrl, se je Radics preselil v Ljubljano ter se tu posvetil v prvi vrsti raziskovanju kranjske zgodovine. V tej dobi je bil nekaj let tudi urednik »Laibacher Zeitung«. Sodeloval je pri različnih zunanjih listih, preiskal malone vse kranjske arhive, pa tudi zunanje — celo v Londonu je iskal podatke za Valvazorjev življenjepis in tako nabral ogromen material, ki ga je obdelal v neštevilnih razpravah in knjigah. Razkril je mnogo partij iz kranjske preteklosti, ki jih še Dimitz ni poznal. Nekaj njegovih razprav je priobčila tudi »Slovenska Matica«, a nekaj jih je izšlo tudi v različnih slovenskih listih in pa posebno v »Laibacher Ztg.« Največje in najvažnejše pokojnikovo delo je Valvazorjev životopis. — Lahka mu zemlja.

Slovenec profesor v Črni gori. Za gimnazijskega učitelja na višji gimnaziji na Cetinju je imenovan g. Evgen Vavken iz Cerkelj na Gorenjskem.

Gremij trgovcev v Ljubljani naznanja, da se bo vršilo vpisovanje v gremijalno trgovsko nadaljevalno šolo, dne 26., 27. in 28. t. m., vsakokrat od tre do šestih popoldne, v gremijalni pisarni, Krojaška ulica šte. 5/II. Novo vstopivši vajenci naj prinese s seboj krstni list, izpustnico iz šole, ali pa zadnje šolske spričevalo. Pouk se prične 1. oktobra t. l. — Načelnik: AL. Lillig l. r.

Krvna osveta. Kakor je že znano, je prišel dne 27. avgusta t. l. okoli osmih zvečer pod kozolec Jožef Brozovič prenočevati cigan France Gril s tremi ženskami. Ženske so ostale pod kozolcem, Gril pa je odšel še v bližnjo gostilno, odkoder se je pa kaj kmalu vrnil, pa je bil ves preplašen in prepaden. Povedal je le, da je videl v gostilni nekaj tujih ciginov. Okoli desetih zvečer sta prišla pod kozolec dva tuja cigana, ki sta bila zeleno oblečena. Skočila sta k Grilu in ga udarila z besedami: »Zdaj smo pa skupaj, zdaj nam ne uideš!« Eden ga je udaril s palico po glavi, drugi pa vsekaj s sekuro v hrbet. Gril se jima je iztrgal in zbežal s svojo babo Marijo Petan in svojima hčerama Jožefo in Berto Ful v Brozovičevo hišo, kamor so se zaklenili. Oba napadala sta klicala na pomoč. Prišel je še en star cigan in vsi trije so vlomili vrata v hišo, obklali Jožefo Ful, izvlekli Grila izpod postelje in ga toliko časa suvali z noži, da je izdihnil. Dolgo niso vedeli, kaj je bil vzrok strašnemu uboj, zdaj pa se je menda pojasnilo, zakaj so Grila napadli. Izvedeli so, da je rekel napadalec, predno se je lotil Grila: »Pred par leti si ti razrezel in razkosal mojega brata, danes bom pa jaz tebe.« Po teh besedah soditi, se je izvršila nad Grilom ciganska krvna osveta.

Dobra prijateljica šole. V Poljanah pri Mirni peči stanuje kočarica Marijeta Gorenc, ki šole in učiteljevar videti ne more. Dne 17. septembra je prišla med poukom v mirnopeško šolo in odurno zahtevala od učiteljice Franje Sever neko knjigo, ki jo je menda njena hči že lansko leto pozabila v šoli. Učiteljica pokliče tovarišico Mileno Kavčič, če ona kaj ve o tej knjigi. Pa tudi ta ni nič

vedela. Tedaj je bil pa ogenj v strehi. Začela je zmerjati Mileno Kavčič v pričo otrok s takimi besedami, da jih ni mogoče ponoviti. Poklicale sta nadučitelja gosp. Frana Juvanca, naj napravi red in mir in naj odstrani razgrajajoče babše. Pa tudi nadučitelj je slabo naletel. Vpila je nad njim, da on tudi nima v šoli nič govoriti. V pričo njega je udarila Mileno Kavčič s pestjo tako močno po licu, da je to obilila kri. Da pri tem ni manjkalo psov in grdih besed, to se pa pri tej zelo krščanski ženi samo ob sebi razume. Poslali so po krajnega šolskega nadzornika, bivšega župana g. Košaka. Tega je pa sprejela Marijeta Gorenc s kamenjem in je vrgla proti njemu kakor pest debel kamen, ki bi bil zadel ali Košaka, ali pa nadučiteljevega sina Vladimira Juvanca, če bi se ne bila oba še pravočasno umaknila. Ženšče si bo pri sodnji hladilo prevročo kri.

Tatvine med delavci v Semicu. V zadnjem času se je dogodilo več slučajev, da so delavci okradli tovariše, ko so bili ti na delu, in so jo potem popihali čez mejo s svojim plenom. V noči med 9. in 10. septembrom t. l. so delali v predoru nad Semicem delavci Ludvik Rutar, Janko Huber in Jože Müller, ki stanujejo v baraki Kate Biondič skupno z Mile Cvijanovičem in Jure Rukavino. Ta dva sta bila to noč prosta in sta porabila prostost v to, da sta pokradla svojim tovarišem eno celo moško obleko, 1 hlače, dva telovnika, 3 klobuke, 2 srajci, 2 para čevljev, 1 suknjič, žepno uro in dve verižici, svileno rdečo kravato in okoli 15 K gotovine. Še tisto noč sta izginila in šla proti Metliki, kjer sta se oglasila pri svojem dobrem prijatelju Iliji Gostoviču, kateremu sta podarila nekaj ukradenih reči in delavsko knjižico Rukavine. Orožniki so zaprli Gostoviča. Izkazalo se je, da iščejo sodnije Gostoviča in Rukavino radi uboja.

Zaradi dekleta. V Kavzaričevi baraki v Prelogih sta se dne 15. septembra t. l. nekaj sporekla Hrvat Mirko Škof in Slovenec Andrej Krnsnik. Ker se Krnsnik ni maral prepirati, je kmalu odšel iz gostilne, toda Škof je šel za njim in zopet izval prepri in naposled pretep. Krnsnik je nazadnje zbežal po neki stezi, Škof pa je tekkel za njim, ga vrgel na tla in ga vbodel parkrat s štitelom v prsi in trebuh, tako da ga je zelo nevarno poškodoval. Škofa so orožniki prišli in ga oddali sodišču v Metliki.

Oborožen dezertir. Pred kratkem je dezertiral iz Celovca od 17. pešpolka prostak Ignacij Možek, rodом iz Kamnika, ter vzel saboj službeno puško, bajonet in patrone.

Pri žaganju drv onemogel. Včeraj se je v Škofji ulici pri žaganju drv zgrudil nezavesten na tla 70letni drvar Ivan Porenta. Na pomoč poklicani stražnik je naročil rešilni voz, s katerim so Porenta prepeljali v deželno bolnico.

Delavsko gibanje. Včeraj se je odpravilo z južnega kolodvora v Ameriko 73 Slovencev in 28 Mace-doncev; iz Amerike je prišlo pa 39 Slovencev in Hrvatov, 20 Hrvatov je šlo na Dunaj, 25 pa v Novo mesto.

Izpuščeno in najdeno. Pravnik Otmar Vidic je izgubil zlat prstan z rdečim kamnom. — C. kr. policijski agent Josip Gruden je našel loterijski list, na katerem je zadeta amba.

Plesna šola. Koncesijonirani učitelj plesa gosp. Morterra, ki že mnogo let uči v Ljubljani plesati in je priznan mojster v svoji stroki, je zopet otvoril svojo plesno šolo.

Elektrodiograf »Ideal«. Krasna drama »Bosonoga plesalka«, ki se predvaja še danes in jutri pri večernih predstavah, je povsem zadovoljila včerajšnje obiskovalce in so se jako pohvalno izrekli o nji, posebno je komična privlačnost »Bok-sar iz ljubezni« s priljubljenim komikom Maksom Lindrom v glavni vlogi in ta film eden najboljših, kar se jih je dosedaj predvajalo iz serije Maks Lindra.

»Papež Pij X. in Vatikan« prvi avtor. nar. posnetek Nj. Sv. papeža predvajal se bo v soboto, nedeljo in ponedeljek v »Elektrodiografu Ideal« pri vseh predstavah, in si bo gotovo vsakdo ogledal ta krasen film. Dalje se predvaja tudi najnovejši film »Evharistični kongres na Dunaju«, ki se je vršil ob navzočnosti Nj. Vel. cesarja Franca Jožefa I., celega ces. dvora in Em. kardinala Rosumma. Ta spored obeta biti jako zanimiv in priporočljiv.

Izpred sodišča.

Izpred upravnega sodišča. Povodom neke pravde trdke Filip Knoch v Celovcu je zvedela finančna oblast, da dolguje trdku neki Albert Stolz znesek 19.000 K. Stolz je bil obsojen v odsotnosti, ker je trdka trdila, da obstoja za ta dolg pravilno dolžno pismo. Finančna oblast je zahtevala vsled tega pristojbino 60K od dotične zadolžnice in je obtežila plačilni nalog za Stolz s

60 kronami na račun trdke Knoch. Trdka se je pritožila na upravni sodni dvor, češ da zadolžnica ne obstoja. Upravni sodni dvor je pritožbo zavrnil kot postavno neutemeljeno in je obsodil vrhtega trdko še na 50 K stroškov za erar.

Tri leta ječe za 20 kron.

Pred graškim porotnim sodiščem je bil obsojen dninar Karel Pigl zaradi ponarejanja kreditnih papirjev na tri leta težke ječe. Hudodelstvo je zakrivil na ta način, da je 20kronski bankovec v žvepleni kislini in vodi imel in ga razpolovil. S tem je hotel pridobiti 20 kron. Mož je dejanje priznal in potrdil, da je izvršil to le vsled bede. Kot dninar zasluži dve kroni 20 vin. na dan, ima družino in mu je poleg tega obolelo še več otrok. Kot soobtoženka je bila pred sodiščem tudi njegova žena, ki je potrjeni bankovec hotela menjati v neki trgovini. Mož je prosil porotnike pred odločitvijo na kolenih, da naj se ga usmilijo. Porotniki so krivdorek z 10 glasovi potrdili, ženo pa so soglasno oprostili. Sodišče je obsodilo Pigla na tri leta težke ječe.

Društvena naznanila.

Novoustanovljena podružnica slov. planinskega društva v Vipavi, priredi v soboto, dne 28. septembra koncert v prid kočje na Nanosu z zelo obširnimi programom v dvorani hotela »Adria« v Vipavi ter vabi s tem k obilni udeležbi.

»Slavceva« plesne vaje se prične dne 6. oktobra t. l. ter bodo zopet, kakor lansko leto v veliki dvorani »Narodnega doma«. One cenjene gospe, ki se nameravajo na novo udeleževati plesnih vaj, naj blagovolijo naznaniti svojo udeležbo odboru »Slavca«, da bode mogoče pravočasno vpslati vabila. Gospodje imajo vstop prost brez izkaza vabil. Začetek letošnjih plesnih vaj bode spojen z zelo prijetnim zabavnim sporedom, o katerem še pravočasno poročamo.

Slovensko - laški krožek ima svoj redni občni zbor v ponedeljek, dne 30. t. m. ob pol 8. zvečer na mestnem dekliskem liceju (I. nadst. na levo). Odbor vabi vse dosedanje člane ter vse one, ki nameravajo leto na novo pristopiti, k množično-vilni udeležbi; ker se bode določil natančno čas (dan in uro) za posamezne tečaje, je udeležba vseh zelo potrebna, da se tako zamore ustreči želji večine. Po občnem zboru se prične takoj s poukom.

Javna ljudska knjižnica gospodarskega naprednega društva za šentjacobski okraj posluje odslej od 4 ure na teden in sicer ob sredah od 7.—9. zvečer ter ob nedeljah od 10. do 12. popoldne. Nastanjena je na Vožarskem potu št. 4 in je založena z vsemi najboljšimi slovenskimi knjigami najrazličnejše izbire in vsebine. Društvo namreč ve, kako velikankega pomena je izobrazba ljudstva, zato žrtvuje za svojo knjižnico naravnost velike vsote. Iz knjižnice se je izposodilo od Novega leta dalje okoli 13.000 knjig in si jih hodijo izposojati branja, izobrazbe in razvedrila željni iz celega mesta in celo iz Šiške in Rudnika. V Vodmatu je par ulic, od koder prihajajo čitatelji iz vsake hiše v to knjižnico. Komur je mar, da se ljudstvu nudi obilno dobre duševne hrane, naj daruje tej knjižnici knjige ali pa ji pošlje kak denarni prispevek. Komur pa bi vse to ne bilo mogoče, pa naj pride v knjižnico po knjige in naj pri svojih prijateljih in znancih priporoča njen obisk.

Književnost.

— M. Bego: Niz našu obalu. To je naslov knjižici, ki se dobiva v vseh knjigarnah in velja 1 K. A kako zanimiva je ta knjižica. Popisuje namreč v velikih potezih življenje v vseh večjih mestih na jugoslovanski obali od Trsta do pod Dubrovnik. Kratko, a karakteristično so v elegantnem feltjanskem slogu označena najbolj značilni momenti in najbolj interesantne posebnosti iz vsakega teh mest. Zlasti takim ki so že popotovali po jugoslovanski obali ali še mislijo potovati, bo ta knjižica dobro došla.

— Č. Slepánek: Ruské Polsko s hlediška národnohospodářského. To je naslov knjižice v kateri so natančno popisane agrarne, obrtne in finančne razmere pod Rusijo spadajočega dela nekdanje Poljske.

Prečitane časopise v šentjacobskem okraju

sprejema vsako sredo zvečer od 7. do 8. ter vsako nedeljo popoldne od 11. do 12. »Gospodarskega naprednega društva za šentjacobski okraj« v društveni sobi, Vožarski pot 4, da jih potem odda ljudem, ki drugače ne pridejo do branja, pa radi bogo.

Telefonska in brzojavna poročila.

K včerajšnji zmagi narodno-napredne stranke v Ljubljani.

Postojna, 25. septembra. Vesela družba v »Zlati Pragi« v Postojni kliče zavednim volilcem: »Vedno složno v boj za prago!«

Lesce, 25. septembra. Živila narodna Bela Ljubljani! — K sijajni zmagi čestitajo narodni Leščani.

Gradac, 25. septembra. Vsa neodvisna Belokrajina kliče deželima poslancema in stebru naše metropoli: »Živio!« — Mazelle.

Avstrijska delegacija.

Dunaj, 25. septembra. V vojnem odseku avstrijske delegacije je podal poveljnik mornarice Montecuccoli pojasnilo o mornariškem proračunu.

Dreadnoughti.

Izjavil je, da dreadnought »Viribus Unitis« popolnoma odgovarja nadam, ki so jih stavili na njega. Tozadevna časnikaška poročila o pomanjkljivosti te nove ladje ne odgovarjajo resnici. Sicer se res potaplja za 4 cm globlje, kakor je bilo proračunjeno, vendar to njegove hitrosti ne ovira, narobe, »Viribus Unitis« je napravil pri poskušni vožnji za 0,8 milj več, kakor je bilo predpisano. Sedaj se spravi »Viribus Unitis« zopet v ladjedelnico, ker je treba še nekaj popravil.

Nato navaja podatke o ostalih dreadnoughtih.

»Tegethof«, ki je bil dne 23. marca t. l. spušen v morje, bo začel s poskusnimi vožnjami meseca januarja in vstopi spomladi v vojno eskadro.

Tretji dreadnought bo spušen sredi novembra v morje.

Cetrti dreadnought, ki se gradi v madjarski ladjedelnici Dann Oius« v madjarski ladjedelnici Danubius« rali bi ga spustili meseca julija prihodnjega leta v morje, pa to najbrže ne bo mogoče.

Tudi dve torpedovki, ki jih grade v Kraljevi v madjarski ladjedelnici, sta se zakasnili.

Končno poudarja, da je treba močnega vojnega brodograja za avstrijsko obalo.

Državnozbornske volitve.

Dunaj, 25. septembra. Pri včerajšnjih državnozbornskih volitvah v okraju Landsstrasse je dobil krščansko-socialni kandidat Prochazka 6072, nemško-nacionalni kandidat Vetter 1503, nemško-napredni Kulka 584, nemško-socialni Wehla 82, češki kandidat Malý 543 in socialdemokratski kandidat Müller 6714 glasov. Treba je tedaj ožje volitve med Müllerjem in Prochazko.

Deželni zbor.

Dunaj, 25. septembra. Izmed 4 sklicanih deželnih zborov sta že začela svoje delo koroški in šleski. Danes se sestane nižjeavstrijski in 30. vorarlberški. Sesijski bo trajala najbrže tri tedne. Meseca oktobra se sestane še nekaj delazmožnih deželnih zborov, ostali pa se sestanejo šele koncem leta in v kratkem zasedanju, da rešijo najnujnejša dela.

Program vojne mornarice.

Dunaj, 25. septembra. V krogih delegatov je vzbudil zlasti pozornost oni pasus prestolnega govora o vojni mornarici, da mora ta vsled zvišanih potreb in zaradi gospodarskih interesov dati več varnosti. Sedaj komentirajo, da naznanjajo besede, da se je reforma vojne mornarice šele pričela, da je treba še nadalje graditi vojne lade. Mornariški proračun za leto 1912 in 1913, ki prihaja sedaj v razpravo, se mora pač držati v določenem okviru, glede prihodnjega programa pa bo treba velikih študij.

Ekspeze vojnega ministra.

Dunaj, 25. septembra. V ogrski delegaciji in sicer v vojnem odseku, je imel danes vojni minister Auffenberg sledeči ekspeze:

Številke proračuna popolnoma odgovarjajo finančnemu programu na podlagi svoječasnih avstrijskih in ogrskih dogovorov.

Brambna reforma ima med zahtevami za 1912 najširši prostor ter zahteva realizacija tozadevnih potreb skupno 15.550.000 kron.

Nadaljnih 19.000.000 kron naj se uporabi za one izdatke, ki so potrebni vsled brambne reforme, to je za višjo potrebo pri konjih, orožju, municiji in monturah. Med temi izdatki je 5 milijonov za fortifikacije.

Vojni minister naznanja nadalje, da novi zakon za podčastnike še ni zrel ter da se vrše še pogajanja.

Glavni cilj novega zakona je, povišati število prostovoljno delujočih podčastnikov.

Vrše se pogajanja zaradi zakona za preskrbo doslužnih vojakov, ter bodo tozadevna pogajanja kmalo končana.

Zlasti gre tu za one vojake, ki so postali v vojni nezmožni, in si ne morejo služiti v civilnem življenju kruh.

Povišalo naj bi se tudi pokojnim, prejemki vdov in sirot vojakov, ki so pred 1. aprilom 1907 umrli.

Vojni minister grof Auffenberg naznanja nadalje, da namerava vojna uprava v kratkem času izdelati nov zakon o naboru konj za skupno armado.

V debati, ki se razvije o njegovih izjavanjih, so ga razni poslanci interpelirali zaradi vesti, ki so v zadnjem času začele številno krožiti, da bo namreč dobilo topničarstvo popolnoma nove topove, tako kakor se tiče sistema, kakor tudi glede materiala.

Poslanci so tozadevna pojasnila vojnega ministra grofa Auffenberga vsprejeli na znanje.

Naslednik dosedanjega sekcijskega šefa pri upravnem sodišču.

Dunaj, 25. septembra. Sekcijski šef pri upravnem sodišču na Dunaju Zenker je bil imenovan, kakor smo že poročali za poljedelskega ministra. Na njegovo mesto kot sekcijski šef pri upravnem sodišču bo imenovan dr. Hein, ki je strasten nemški nacionalist in ki je, kakor zatrjujejo poseben protežiranec bivšega ministra Schreinerja.

Odlikovanje.

Dunaj, 25. septembra. Cesar je podelil sekcijskemu šefu v poljedelskem ministrstvu dr. Moritzu Ertlu viteški stan.

Izpred upravnega sodišča.

Dunaj, 25. septembra. Včeraj in danes se je vršila pred najvišjim upravnim sodiščem obravnava glede pritožbe glavnega reprezentanta zavarovalnih društev Plonita in Providentiae za Kranjsko Josipa Prosenca proti erarju zaradi zamlanjanja davčno obveznih dohodkov. Josip Prosenec je bil obsojen na plačilo globe v znesku 370 kron. Tozadevno njegovo pritožbo je najvišje upravno sodišče danes kot nedopustno zavrnilo in potrdilo prvo obsodbo.

Ogrska opozicija.

Dunaj, 25. septembra. Ker so se ogrski opozicijski poslanci odpeljali domov, je ogrska vlada odpoklicala tudi ogrsko policijo z Dunaja domov.

Situacija na Ogrskem.

Budimpešta, 25. septembra. Iz Velikega Varadina poročajo oficijalnemu organu Kossuthove stranke: Dognano je, da bosta po delegacijah odstopila grof Tisza in Lukacs. Tisza namreč je mnenja, da se ne sme ukloniti teroru, njegova misija pa je pri kraju, kakor hitro je dosežen red v parlamentu. Tudi Lukacs je izpolnil svojo misijo, kakor hitro je položil predlogo o volilni reformi na mizo zbornice. Ta pride lahko na vrsto v prvi seji meseca oktobra, in če se s tem, da ti politiki zapuste svoja mesta, odpro perspektive za mir, bi to storila oba radevolje takoj, ko se končajo delegacije. Za pogajanja z opozicijo je izbran naučni minister grof Zichy kot homo-reglus. Ni izključeno, da bo cesar, ko se bo zbornica zopet sestala, poklical k sebi v avdienco tudi nekaj opozicijskih politikov.

Minister Zenker.

Praga, 25. septembra. Nemci z imenovanjem senatnega predsednika Zenkerja za poljedelskega ministra nikakor niso zadovoljni, zato ga sedaj nemški agrarci v svojem glasilu vehementno napadajo, češ, da nima strokovnega znanja in da je edinele nacionalni Čeh, ki je imel pri upravnem sodišču vpliv na razdelitev agend in sestavo senatov.

Brezkonfesionalen otrok.

Praga, 25. septembra. »Pravo lido« poroča: Delavec Josip Urban v Kostececu je proglasil svojega otroka, ki je bil te dni rojen, za brezkonfesionalnega. Knezoškofijski konsistorij v Kraljevem gradu se je nato obrnil do okrajnega glavarstva v Liberecu s prošnjo, da naj vpliva na Urbana, da da svojega novorojenega dečka krstiti. Tozadevno je zaprosilo nato okrajno glavarstvo mestno občino v Kostececu, da naj vpliva na delavca, ki pa je izjavil, da svojega otroka ne da krstiti.

Stavka trgovskih pomočnikov v Pragi.

Praga, 25. septembra. Trgovski pomočniki v Pragi ki se že dolgo časa bore za to, da bi se zapirale trgovine ob 7. zvečer, so se zbrali včeraj zvečer v več lokalih, kjer so ponovno poudarjali te svoje zahteve. Končno so se zbrali zborovalci z vseh lokalov na ulici, kjer so javno demonstrirali proti temu, da se še vedno ni uredilo v Pragi trgovsko vprašanje v toliko, da bi se določilo enotno, da se vse trgovine zapro ob 7. zvečer. Demonstracija je bila jako dostojna in mirna in je končala brez najmanjših izgredov.

Poljsko - rusinska sprava.

Lvov, 25. septembra. Glavni zastopniki poljske ljudske stranke so že začeli z agitacijo proti politiki poslanca Stapinskega in za demokratično volilno reformo. Poslanec Stapinski očitajo mlačnost napram konservativcem. Poslanca ljudske stranke Bomba in Jedynak sta izjavila na shodih, da izstopita iz kluba, če Stapski ne izpremeni svojega stajlišča.

Bosanske železnice.

Sarajevo, 25. septembra. Hrvaški in muzlimanski klub sta se posvetovala včeraj na podlagi v soboto predloženega izvida izvedencev o železniškem programu Bilinskega. Oba kluba sta bila v principu za program, vendar so zahtevali Hrvati prej garancije za enakopravnost Bosne z Avstrijo in Ogrsko. Glede jezikovnega vprašanja pride do novih težkoč. Muzlimani zahtevajo garancije, da ne bodo prišli v veljavo kljub izvedbi investicijskega programa novi davki. — Včeraj so se vršile tozadevne nove konference, katerih izid pa je še tajen.

Vojna nevarnost na Balkanu.

Sofija, 25. septembra. Neizpodbitni znaki govore za to, da bodo slovanske države na Balkanu podpisale vse diplomatske korake, ki jih bo storila Bolgarska za rešitev makedonskega vprašanja in da je zagotovljeno za slučaj, da pride do resnih korakov, vojno sodelovanje Srbije, Črne gore in Grške. Vsako uro pričakujejo novih resnih korakov bolgarske vlade, kar se izraža v splošni napetosti v javnosti.

Petrograd, 25. septembra. Ruski politični krogi so mnenja, da bo Bolgarska najkasneje 14. oktobra začela z vojnimi operacijami, če se Sasonovu do tedaj ne posreči najti druge rešitve.

Belgrad, 25. septembra. V zadnjih dneh se je baje Pasić izrazil o situaciji sledeče: Vesti, da namerava kralj Peter potovati na Dunaj, niso resnične, tudi ne vidim povoda, da bi se v bližnjem času sestal z avstrijskim zunanjim ministrom Berchtoldom. Vsi merodajni faktorji se trudijo ohraniti mir na Balkanu. Kar se tiče srbske politike, ni vzroka za vznemirjenje, seveda je treba računati z eventualnostmi. Srbija bo vedela ščititi življenje in last ter prosti nacionalni in kulturni ter gospodarski razvoj Srbov tudi v otomanski državi. Sicer pa delamo neumorno, da prepričamo one, ki položaja ne poznajo, ter upamo, da bo mogoče še v tem zadnjem momentu najti pot do mira.

Sofija, 25. septembra. Neka skupina makedonskih Bolgarov se je brzojavno zahvalila črnogorskemu kralju zaradi njegovih bojevitih besed, nakar je dobila sledeči odgovor v bolgarskem jeziku: Kralj me pooblašča izreči vam svojo prisrčno zahvalo za patrijotične pozdrave ter vam izreka svoje čestitice.

Carigrad, 25. septembra. List »Alemdar« poroča, da je poslala bolgarska vojna uprava v Makedonijo 10 častnikov, preoblečenih kot kmete, da tam špionirajo. Črna gora razdeljuje na meji med prebivalstvo streljivo in — ruske uniforme (?).

Petrograd, 25. septembra. »Novoje Vremja« izve, da so ruski poslanci v Sofiji, Belgradu in na Cetinju dobili instrukcije, naznaniti tamšnjim vladam, da ne želi ruska vlada, da bi sedaj že storila kake korake proti Turčiji. Turški reformni projekt je tak, da more pomiriti tako srbsko, kakor bolgarsko prebivalstvo. Tudi angleška diplomacija se je potrdila, da vpliva na Turčijo, da zadovolji kristijane.

Sofija, 25. septembra. Na bolgarsko turški meji pri Bataku je prišlo včeraj do krvavih bojev med bolgarskimi in turškimi četami. V Sofiji vlada hudo razburjenje. V političnih krogih zatrjujejo, da izbruhne bolgarsko-turška vojna najkasneje sredi oktobra.

London, 25. septembra. »Daily Mail« poroča, da je zveza med Bolgarsko, Srbijo, Črno goro in Grško perfektna. V najbližjih dneh je pričakovati odločilnih korakov Bolgarske.

London, 25. septembra. Turčija koncentriira baje v Jedrenskem vilajetu mnogo vojaštva. Istotako se poroča iz bolgarskih mej, da je tam zbranega mnogo turškega in bolgarskega vojaštva.

Italijansko - turška vojna.

London, 25. septembra. Iz Smirne poročajo: Sedem italijanskih vojnih ladij se je pokazalo včeraj zjutraj zopet pri vходу v Smirnski zaliv ter je preiskalo neko ladjo, ki se je peljala mimo Dolgega otoka.

Mirovna pogajanja.

Pariz, 25. septembra. Nasproti poročilu, da je turška vlada odklonila italijanske predloge, se vzdržuje tu vest, da Turčija sploh še ni odgovorila.

Rim, 25. septembra. »Tribuna« pravi, da je formalno nepravilno govoriti o italijanskih mirovnih pogojih. Vedno je treba imeti pred očmi, da se je potovalo Turčija za pogajanja. — »Giornale d'Italia« pravi, da Turčija slepomiši z vprašanjem suverenitete.

Rim, 25. septembra. Neki vplivni italijanski diplomat se je izrekel o možnosti miru zelo pesimistično na podlagi sedanjih pogajanj.

Ženeva, 25. septembra. Iz Ouchyja poročajo: Če se pogajanja prekinejo ali razbijejo, je treba računati s tem, da Italija takoj zopet začne s svojo akcijo v Egejskem morju. (Grozja Italije!) Italijanska vlada je vojaško in diplomatsko na to pripravljena in akciji mornarice v Egejskem morju ni nič na poti.

Rim, 25. septembra. »Messaggero« poroča iz Ouchyja: Pogajanja so se ustavila pri suverenitetnem vprašanju. Turčija bi bila pripravljena k vsemu, če bi ji bila ostala suvereniteta tudi samo navidežno.

Rim, 25. septembra. Listi poročajo, da so se začela včeraj zopet mirovna pogajanja.

Perzijsko vprašanje.

Pariz, 25. septembra. »Matin« objavlja informacije svojega londonskega korespondenta glede perzijskega vprašanja pri razgovoru Sasonova z Greyem. Angleško-ruska pogodba iz leta 1907 naj se v gotovih točkah razjasni, vendar ne bo princip neodvisnosti in celote Perzije ostal v veljavi. Ena izmed klavzul te pogodbe stavi glavno mesto Teheran v sfero ruskega vpliva, sedaj pa žele na Angleškem, da bi ostalo perzijsko glavno mesto v nevtralnii sferi. Angleška vlada namerava tudi zopet dati Perziji posojilo za upravo.

Kitajsko posojilo.

London, 25. septembra. Kakor izve Reuterjev biro, bo izdan koncem tega tedna prospekt novega kitajskega posojila v znesku 10 milijonov. Za enkrat bo izdanih samo 5 milijonov. Obrestna mera znaša 5%, izdajni kurs 95. Posojilo se amortizira v 40 letih.

Kreta.

Pariz, 25. septembra. Iz Perpi-guana poročajo, da je dobil 27. francoski pešpolk povelje odpotovati v Toulon, od koder se odpelje v kratkem na Kreto in Samos.

Argentinsko meso.

Berolin, 25. septembra. Včeraj se je vršilo 27 zborovanj proti draginji ter so na vseh zborovanjih zahtevali, da se odpre meja za uvoz argentinskega mesa.

Tekma motornih čolnov.

Novi Sad, 25. septembra. Tekma motornih čolnov z Dunaja v Oršovo se ni končala brez nezgode. Motorni čoln B 15 se je med potjo ponesrečil ne daleč od Novega Sada na ta način, da se je vžgal bencin v rezervarju ter je začel čoln hipoma goreti. Novozočim se je posrečilo, da so rešili življenje tekmovalcev, čoln pa se je potopil. Več oseb se je pri tem lahko poškodovalo.

Aretirani župan.

Inomost, 25. septembra. Veliko senzacija vzbujala aretacija župana v Cavaleseju na Južnem Tirolskem Pietra Dogiana. Glasom enega poročila gre za malverzacije pri občinskih blagajni, glasom drugega poročila pa za špijonažo.

Zrakoplovstvo.

Inomost, 25. septembra. Vojaški zrakoplovec Stohandel se je včeraj 4krat dvignil z zrakoplovom. Poleti so se sijajno posrečili. Občinstvo mu je vpriporilo burne ovacije.

Marschallov naslednik.

Berolin, 25. septembra. Naslednik nemškega poslanika v Londonu Marschalla bo poslanik v Washingtonu Bernstorff.

Hmelj.

Norimberk, 25. septembra. 800 do 1200 živahen nakup, zelo trdno, 5 višje.

Naprednjaki,

spominajte se pri vsaki priliki

„Narodnega sklada“ in nabirajte prispevke zanj

Razne stvari.

* Ponesrečen železničar. Na postaji v Solnogradu se je ponesrečil sprevodnik Josip Eder. Ko je skočil z vlaka, je padel pod kolo, ki mu je odtrgalo obe nogi pri členkih, poleg tega si je zlomil hrbtenico. Obležal je na mestu mrtev.

* Posledice evharističnega kongresa — obsodba po 1 kroni. Pred okrajnim sodiščem v Solnogradu se je vršila zanimiva obravnava proti delavčevi ženi Pavli Reimerjevi in proti delavcu Mihaelu Kohlmajerju. Obdolžena sta bila prepovedane kolportaje, češ, da sta pred društvenim domom »Svobodna šola« v Solnogradu delila pasantom takozvane »Josefsblätter«, ki so naperjeni proti evharističnemu kongresu. Oba obtožena priznata, da sta omenjene liste res razdajala, vendar tega nista storila kot najemnika, marveč iz lastnega prepričanja, da delata prav in v prid delavstva. Poleg tega pa sta navedla v svojo obrambo še dejstvo, da se razdeljujejo pred cerkvami in celo po cerkvah neovirano takozvani ultra - klerikalni »St. Bonifaciusblätter«, ne da bi tirala katerikrat policija te razdajalce klerikalnih listov pred sodnijo. Zagovornik obtožencev je poudarjal, da v tem zmislu, kot sta izpovedala obtožena, dejanja ni smatrati za kolportajo, posebno še, ker nista listov delila proti plačilu. Kljub temu je obsodil sodnik dr. Hasak, oziraje se na več tozadevnih obsodb, ki so se uveljavile v praksi že v letu 1876., oba obtožena in sicer vsakega na eno krono globe.

* Avtomobilska nesreča. Veleindustrialec Macrova iz Londona je trčil z avtomobilom na nekem prelazu nedaleč od mesta v tovorni vlak. Avtomobil je vlak popolnoma strl. Tripli Macrova in njegovega šoferja so našli popolnoma razmesarjeni med stitimi deli avtomobila.

* Drugi roparski umor trgovca z živino. Ne daleč od postaje Preding so našli v gozdu umorjenega posestnika in trgovca z živino Josipa Mörtha. Mörth je bil na sejmu pri Florjanu, kjer je prodal več živine in je bil napaden, ko se je vračal s postaje Preding. Pri sebi je imel okoli 13.000 kron denarja. Morilec, o katerem dosedaj nimajo še nobene sledi, je opazoval Mörtha že na sejmu, ga zasledoval do Predinga z železnico. V Predingu se mu je bržkotte pridružil, ker trdi poštar, da je prehitel z vozom Mörtha v spremstvu nekega tučja. Mörth ima dve rani v hrbtu in sicer sta mu predrla v oprsje skozi hrbet dve krogli iz samokresa. Mrtveca sta spoznala kot Mörtha njegova dva sinova, ki sta zvedela o zločinu in sta šla gledat, kdo je žrtev. Zločinec se je odpeljal s prvim vlakom iz Predinga, toda neznano kam. Do sedaj nimajo o njem še nobene sledi.

* Ločitev zakona na Kitajskem. Iz Pekinga javljajo, da izdava kitajska vlada načrt reforme ločitve zakona. Divji zakon po tem načrtu ne bo dovoljen.

* Prebivalstvo na Kitajskem. Nekatero kitajsko pokrajino imajo več prebivalcev, nego vsa Avstro-Ogrska, vse skupaj pa jih imajo več nego vsa Evropa. — Mandžurija 17 milijonov, Sandum 38, Sečvan 78 milijonov 711 tisoč, Tientsi 14 milijonov 534.000, Anhui 26 milijonov, Tsi-anfu 33.980.000, Tsientsianfu 11 milijonov 800.000, Tutsiau 20 milijonov, Gaudun 32 milijonov, Guansi 8 milijonov, Santsi 55 milijonov, Čenav 55 milijonov, Ganfu 55 milijonov, Goločan 55 milijonov. Obenem z Mongolijo ima Kitajska 480 milijonov prebivalstva.

* Vohuni. V Vratislavi v nemški Šleziji je policija odkrila veliko špijonažno afero. Na Irskem so prišli na sled po vsej deželi razširjenemu vohunskemu delovanju v prilog Nemčiji. Več oseb je bilo aretiranih. V Rivi so bili aretirani trije zdravniki iz gornje Italije, ki so fotografirali avstrijske utrdbe. Poleg njih pa je bil aretirani tudi neki Veglian, ki se je izdajal za trgovca, ki pa je najbrž italijanski častnik in je tudi osumljen vohunstva. Te dni je popolni neznan oseba ustrelila z revolverjem na straži pri pionirskem skladišču v Klosterneuburgu v Avstriji. Kroglja je vojaku prebila kapo. Atentator je izginil v temi.

* Vožnja po morju. Skoraj neverjetno je, koliko pojedjo na leto potniki na morju. Največja nemška parobrodna družba Hamburg-America Line porabi na leto za svoje potnike 3.501.947 kg svežega mesa, 308 tisoč kg perutnine, 226.500 kg preka-jenega mesa, 127.799 kg jajc, 221.500 kg svežih rib, 440 tisoč kg sladkorja, 3.258.506 kg moke in kruha, 5.395.806 kg krompirja, 422.500 kg sirovega masla, 187.929 kg kave, 802.000 kg mleka, 914.000 kg riža, 1 mil. 88.042 kg riža, 1.088.042 l piva in sode, 482.260 velikih steklenic piva, 321.720 malih steklenic piva, 176.490 velikih steklenic vina, 85 tisoč 691 malih steklenic vina in 598.500 l namiznega vina. Ako bi hoteli vse mleko naenkrat namleži, bi morali imeti 200.000 krav.

* Prijet defraudant. V Haagu so aretirali na ovadbo nekega gostilničarja uradnika Seba, ki je pred kratkim pobegnil in ogoljufal banko v

Düsseldorfu za 200.000 mark. Takrat je Seb pobegnil v Carigrad. Tam so ga aretirali, toda posrečilo se mu je pobegniti. Vrnil se je v Haag, kjer ga je neki gostilničar spoznal in ovdalil.

Umor iz maščevanja. Ključavničarski pomočnik Anton Waber je ustrelil v Budimpešti tajnika strokovne zveze kovinarjev Antona Drahočkega. Umor je Waber priznal in ga je izvršil iz maščevanja, češ, da ga je tajnik sovražil in zaradi tega ni mogel dobiti dela.

Cela stotinja pred sodiščem. Pred vojaškim sodiščem v Potuzanu se je vršila zanimiva obravnava proti stotniku nekega tamošnjega polka in proti njegovim podrejenim podčastnikom in moštvo. Obtožba jih dolži, da so obtoženci sporazumno goljufali pri tekmovalnem streljanju za cesarjevo darilo. Obsojeni so bili vsi razun dveh prostakov. Stotnik je dobil teden sobnega zapora, prvi podčastnik 4 mesece zapora, narednik tri tedne zapora, vsi ostali podčastniki pa po dva tedna zapora. Starejše moštvo je dobilo po tri dni, mlajše pa po dva dni zapora.

Automobilska nesreča princa René Parmsega. Stanje ponesrečenega princa se je silno poslabšalo in se je bati, da nastopi v kratkem križa. Princ leži v agoniji. Ob postelji bolnika je zbrana cela rodbina. Navzoča sta tudi nadvojvoda Karel Franc in nadvojvodinja Zita. Zadnje vesti pa poročajo, da se je njegovo stanje obrnilo zopet na boljše, tako, da je princ celo lahko govoril.

Umor pri Judenburgu. Skrivnostni umor pri Judenburgu je končno razkrit. Umorjenec je konjski trgovec Franc Schwarz iz Zgornje Stajerske. Pogrešil ga je njegov brat Jurij, ki je tudi dognal, kdo je umorjenec. Končno se je posrečilo, da so izsledili tudi morilca, ki je 42letni mešarski pomočnik Dominik Polc, rojen v Judenburgu, pristojen pa v Gorje na Kranjskem. Morilec je svojo žrtev razkosal in kose spravil v neki kovčeg. Bratu pa je pošiljal brzojavke v imenu umorjenca, da bi ga brat ne pogrešil. Morilec si je prilastil 2200 kron.

Ponesrečen profesor med pokom. Iz Brna poročajo, da je padla na tamošnji višji realni na profesorja Sedlarca med razlaganjem šolske deske. Profesor je dobil zelo nevarne poškodbe na glavi in so ga morali odpeljati iz zavoda.

Skopljenje je ustavno dopuščeno. Najvišje sodišče države Washington je dne 5. t. m. pripoznalo zakon, po katerem se smejo skopiti osebe, ki se pregrešijo proti naravi in je potrdilo obsodbo, po kateri ima biti rezan neki Peter Fielen iz Seattle in potem oddan v dosmrtno kaznilnico. Kakor razsodba utemeljuje, so zdravniške kapacitete enega mnenja, da operacija ni nevarna in tudi brez bolečin. — Vsled tega je prišel sodni dvor do prepričanja, da taka odredba ni grozovita in ne nečloveška. — Ta slučaj je bil prvi svoje vrste, ki je prišel pred najvišje sodišče države.

Ameriški dijaki. V Harlamerju so pričeli stavkati dijaki tamošnje srednje šole, ker je bil premeščen neki profesor, ki je bil učenec zelo priljubljen. Izostali so iz šole. Šli pred šolsko poslopje, na katerem so pobili vsa okna in polomili ograjo. Ko je prišel mimo novi profesor, so ga staknjoči dijaki napadli. Vrgli so ga na tla in ga pretepli s palicami tako, da so ga morali nezvestnega prepejati domov.

Stavka tobačnih delavcev. Iz New Yorka poročajo, da je pričelo stavkati 14.000 delavcev v tobačnih tovarnah.

Avstrijski katoliški škof — iredentistični agitator. Socialistična »Volkszeitung« v Inomostu piše, da je obiskal papežev delegat na evharističnem shodu na Dunaju, Van Rossum na svojem povratku iz Dunaja v Rim Trident samo zato, da je opozoril v imenu avstrijskega cesarja tridentinskega škofa Celestino Endriccija, da naj preneha s svojo iredentistično agitacijo.

Ponesrečeni vojaki. V Poznaju na Nemškem so hoteli vojaki prepejati težak trdnjavski top na neki nasip. Top je zdrčel navzdol in poškodoval več vojakov. Eden je obležal na mestu mrtve z zlomljenim križem, drugemu je odrgalo kolo desno roko, več drugih vojakov pa je lahko poškodovanih.

Protli zračni vojni. Medparlamentarna Unija je sklenila, da se izvoli posebna komisija za rešitev vprašanja glede prepovedi zračne vojne. Ta predlog Unije so podpirali vsi zastopniki razun 2 Francozov.

Mlade žene in vdove. Zadnje ljudsko štetje v Indiji je pokazalo, da je v indijskem cesarstvu nič manj kot 302.000 vdov, ki še niso 16 let stare. Dalje izkazuje štetje 2.500.000 mladih žen, ki še 10 let niso stare in 6.500.000 žen, ki še niso dosegle 16. leta.

Samoobdolžitev. V Chrudinu na Češkem se je zgasil elektrotehnik Leopold Prohaska ter povedal, da je

dne 29. septembra 1910 umoril in oropal posestnika menjalnice Kische. Ker daktiloskopična preiskava odkriva njegovih prstov ni dognala njegove identitete z morilcem in ker je bil Prohaska že enkrat v norišnici, smatrajo, da je njegova samoobdolžitev neresnična.

Pisateljev spomenik. Na bojišču pri Waterlooju so položili predvčerajšnjem temeljni kamen pisatelju Viktorju Hugu, ki je v svojem delu »Les misérables« podal pretresujočo sliko bitke. Slavnosti so se udeležili odposlanci francoske, angleške in belgijske vlade.

Ponesrečeni turisti. Pet nemških turistov se je zbralo včeraj v Inomostu, da posetijo vrh Piramido. Odšli so predvčerajšnjem iz Inomosta. Na poti je padel v neki jarek trgovec Kahn iz Monakovega. Njegov tovar, ki mu je šel na pomoč se je tudi ponesrečil. Ostali trije so šli po pomoč. Rešilna ekspedicija je našla v jarku trgovca Kahna mrtvega, njegov rešitelj pa je bil še živ. Oba so odpelali v Inomost.

Ogromni primankljaj evharističnega kongresa. Povodom pripravljalnih del za evharistični kongres je najel komite več oseb, ki poznajo dunajske lokalne razmere in ki razumejo več jezikov, da bi služili kot vodniki raznim tujim gostom. Ti vodniki, najeti za gotov denar so se povabili tudi odzvali in izvršili svojo nalogo. Po kongresu so seveda zahtevali svojo dogovorjeno plačo, toda zaman. Na opetovane opomine, da naj se jim pogodena plača tudi res izplača so dobili sledeči odgovor: Med drugim se vam naznanja, da je slavnostni komite v deficitu. Mnogo uradnikov in učiteljev se je ponudilo tudi za brezplačno sodelovanje, drugi se bodo morali pač zadovoljiti z dnevnim prispevkom 5 K. Ni izključeno, da pride do neljubih besedi.

Razjarjeni rokoborci. V cirkusu Beketowu v Budimpešti je prišlo v soboto do groznega tumulta. Ogrski rokoborci Czaja, ki je znan tudi že v Ljubljani, kjer se je udeležil zadnjih rokoborbo v Latermanovem drevoredu se je prijavil prepozno k rokoborbam. Njegovi pristaši — rokoborci in občinstvo so zahtevali, da se Czaja klub temu vpiše v listo rokoborcev, čemur pa se je ravnatelj cirkusa protivil. Prišlo je do pretepa, katerega se je udeležilo tudi občinstvo. Toplji in ruvali so se med sabo rokoborci in občinstvo. Policiji se je končno posrečilo, da je izpraznila cirkus. Več oseb je zapustilo prostor za večjimi ali manjšimi poškodbami, rokoborec Czaja, ki je ostal nepoškodovan, pa je postal znamenit.

Atentat gimnazijca na profesorja. Na gimnaziji pri Sv. Hipolitu je ustrelil učenec Rudolf Hlavek na svojega razrednika profesorja Schmidta. Schmidt se je pravčasno skril za kateder. Po atentatu na profesorja je bežal Hlavek na hodnik, kjer je srečal šolskega slugo. Tudi na tega je ustrelil, toda ga ni zadel. Nato je Hlavek ustrelil dvakrat nase in se smrtno nevarno ranil. Rešilna ekspedicija ga je odpeljala v bolnišnico, kjer je dijak med operacijo umrl. Vzrok napada je bil ta, da je razrednik prof. Schmidt pisal Hlavkovi materi, da naj na svojega sina strogo pazi, češ da je fant zelo razuzdan in zanikrno dečko.

Narodna obramba.

Občni zbor podružnice družbe sv. Cirila in Metoda za Pivko se je vršil ob prav lepem udeležbi dne 15. septembra t. l. v gostilni pri Jelenu. Pri tej priliki se je poleg članarine nabralo še 10 K: ista podružnica je odposlala tudi glavni družbi znesek 16 K iz neke izgubljene stave v kolodvorski restavraciji, dalje znesek 16 K, ki so ga darovali gostilničarji mesto venca na grob t. g. Ivana Hlznika in 1 K je daroval g. M. Kajan, nadučitelj v pok. v isti namen: iz Kocmurjevega nabiralnika se je odposlalo 3 K. Hvala! Nabiralnik v gostilni »pri spomeniku« v Brancu je dosegel vsoto 200 K, za kar dobi diplomu. Hvala nabiralcem in darovalcem!

Na korist družbi v. Cirila in Metoda je izročil g. svetnik Evg. Lah 10 K kot odkupnino povodom cvetličnega dne. Gg. profesor Rajko Perušek in mestni župnik trnovski Iv. Vrhovnik sta darovala po 20 K, ker se nista mogla udeležiti velike skupščine v Trstu. Iz kazenske zadeve Zupancič ca. Hrovat poslal je g. notar v Žuženberku Ant. Carli 10 K. Gdč. Ljubica Pavlihoč iz Raščane v Dalmaciji je darovala družbi 20 K, ker ni mogla sodelovati na cvetličnem dnevu, karjetako iskreno želela. Gdč. Karla Peterlinova na Robu je poslala 6 K, katere so zložili za C. M. družbo častniki bosanskega polka iz Gradca na letošnjih vajah. Na mesto nagrobnega venca pok. Fr. Pavliča so nabrali za družbo mariborski poštarji 24 K, gdč. Posebova

pa je darovala 3 K mesto venca pok. gdč. Justiki Petovarjevi. Jos. Saveli, trgovec na Dvoru je poslal 4 K, dar ga. Mažela in Jos. Savelija, gdč. Mar. Saveli pa je nabrala lepo številno rabljenih poštinih znamk. Nepoznani, neimenovani realec v Mariboru je poslal prvi dvokronač, t. j. 4 K. G. župnik Fr. Treiber v St. Rupertu pri Velikovu je pozdravil veliko skupščino z 10 K mesto z brzojavko. Hvala! Ob veliki skupščini je prejela družba sv. Cirila in Metoda pozdrav, ki ga doslovno objavljamo: Kakor danes solnčni lepi dan sije naj ljubezni srca žar za domovino in deco milo Vsi za družbo sv. Metoda in Cirila Kuor tej družbi nasprotuje naj se Slovenca-kristijana ne imenuje

Le v slogi in ljubavi Pokažejo se verni Slovenci pravi. Bog blagoslovi družbo sv. Cirila in Metoda in vse njene podpiratelje! Prilagam 5 K, mali dar domu na altar. — Služkinja v Trstu. Matice Ustrednj Školská je poslala družbi sv. Cirila in Metoda sledeči pozdrav: Velečeni gospodje! Obznanjemo da se nam ni moglo osebno udeležiti Vaše pomembne XXVII. velike skupščine, na kateri boste ponovno videli nove uspehe narodne ohranbe in svojega kulturnega dela. Z Vami vred se veselimo, da se Vam je posrečilo s požrtvovalnim delom in vsled sodelovanja vsega slovenskega naroda ohraniti s šolami v maternem jeziku tisoče slovenskih otrok. Želimo Vam največjih uspehov pri nadaljnjem Vašem delovanju in izražamo svoje odkrito spoštovanje in udanost. V Pragi, dne 2. kmavca 1912.

Današnji list obsega 8 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Valentin Kopitar.
Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Darila.

Upravništvu naših časopisov so poslali:

Za Ciril - Metodovo družbo A. Carli, notar v Žuženberku 100 K, v kazenski zadevi Kukman in Lavrič kot poravnano vsoto, Stefanija Scheligo, učit. v Mariboru 5 K, mesto cvetja na grob pokojne gospe Anice Voglarjeve na Vidmu, Dolhar, posestnik v Pulju 88 K 94 v pošila skupina Slovencev v Pulju kot čisti dobiček od prirejene vinske trgateve, ki se je vršila 15. septembra na vrtu hotela Cuzzija v Pulju, J. Malus, veletržec z vinom na Bizelskem 50 K, nabral v vselem krogu, ko je največji sod vina obsejajoč 1000 veder za gg. Hodnika v Žalcu in Miklavca v Podbrežju pri Rečici na pipo deval, vesela družba pri Mavcu v Borovnici 8 K 20 v, darovali v spomin na glavno skupščino C. M. družbe v Trstu gdč. Tonetove, rodbine Macoratti, Senk in Vrink ter drugi, Anton Strekelj v Ljubljani zbirko 2 K 40 v in Gaspari in Cermak, potnika v Ljubljani 10 K 05 v, nabrala z gramofonom na Laverici dne 22. septembra letos. Skupaj 264 K 59 v.

Za II. cvetlični dan v Ljubljani Katina Guštinova v Metliki 10 K, daroval g. Ivo Bakovnik, c. kr. notar v Metliki.

Živeli nabiralci in darovalci!

Umrli so v Ljubljani:

Dne 24. septembra: Ivan Mertz, posestnik in gostilničar, 62 let, Stara pot 7. — Neža Kurnik, bivša kuharica, 72 let, Rožna ulica 13. — Peter pl. Radics, cesarski svetnik in pisatelj, 76 let, Erjavčeva cesta 4.

Dne 25. septembra: Marija Košak, zasebnica, 92 let, Vegova ulica št. 3. — Karel Paulinič, tiskar, 26 let, Vrhovčeva ulica 3.

Stavim, da ne utegnete

leči v posteljo, če vas boli vrat, ali če vas muči katar. Napravite kakor jaz: Če začutite najmanjšo težkočo, vzemite takoj Fayeve pristne mineralne sodenice. Te so tudi meni vedno pomagale in ni mi bilo treba ostati iz urada niti ure, odkar nosim s seboj te male stvari. Pustite si svetovati in naredite istotako! Gotovo tega ne boste obžalovali! Skatljica stane samo K 125, pa pazite, da ne dobite ponaredb.

MOJ STARI
nazor je in ostane, da proti prihaju, prezgodnjemu osivenju in izpadanju las kakor sploh za racionalno negovanje las ni boljšega sredstva nego svetovnoznani Bay-rum s konjičkom, znamko lesen konjiček tvrdke Bergmann & Co., Detin n. l. V steklenicah po K 2— in 4—, se dobiva po vseh lekarnah, drogerijah, parfumerijah in brivnicah.

Razširjeno domače zdravilo. Vedno večja povpraševanja po »Moll-ovem francoskem mazilu in soli« dokazujejo uspešni vpliv tega zdravila, zlasti koristnega kot bolesti utečujoče, dobro znano antirevmatično mazilo. V steklenicah po K 2— Po poštnem povzetju razpošilja to mazilo lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni založnik na Dunaju, Tuchlauben 9. V zalogah po deželi je izredno zahtevati Moll-ov preparat, zaznamovan z varnostno znamko in podpisom.

lahke, elastične hoje. Nič več 3147

utrujenja. Stanovitneje od usnja

pristni

PALMA kavčukov podpetnik.

Dobiva se v vseh zadevnih trgovinah.

Razglednice
umetniške, in pokrajinske
se dobe vedno v veliki izbiri v
„Narodni knjigarni“
Prešernova ulica 7.

Narodna knjigarna
v Ljubljani
Prešernova ulica štev. 7.

priporoča
kanceljski, konceptni, dokumentni, ministrski, pisemski, ovitni in barvani papir
Kasete s pisemskim papirjem.

Zrgovske knjige
v vseh velikostih, črtane z eno ali z dvema kolonama, vezane v papir, platno ali polusnje.

Objemalne knjižice po različnih cenah.

Zalaoga šolskih zvezkov in risank.

Zavitke za urade v vseh velikostih.

Velika izbor
vseh pisarniških potrebščin, svinčnikov, poroc, porocnikov, radirk, kamenčkov, tablice, gobice, črnila itd.

Barve za šole in umetnike.

Razglednice
pokrajinske, humoristične, umetniške vseh vrst, od najpreprostejših do najfinjših.

Albumi za slike in dopisnice, vezane v pliš in v usnje.

Poezijske knjige.

Podobice za otroke.

Leseni okvirčki za razglednice.

Risalne deske, trikotniki, palete, risalna ravnila, tuše, čopiče.

Noteti in tintniki.

Kufeke
Prve avtoritete, tuzemstva in inozemstva priporočajo „Kufeke“ kot najboljšo živilo
Za otroke in odrasle.
proti bljuvanju, driski, črevesnemu katarju itd.

Borzna poročila.

Ljubljanska „Kreditna banka v Ljubljani“.

Uradni kurzi dunajske borze 25. septembra 1912

Valutni papirji.	Dinar	Blagov
4% maleva renta	86.10	86.30
4% srebrna renta	87.30	89.50
4% avst. krona renta	86.10	86.10
4% ogr.	86.10	86.30
4% kranjsko deželno posojilo	93.50	94.50
4% k. o. češke dež. banke	90.—	91.—

Srečke.	442.—	454.—
Srečke iz 1. 1860 1/2	614.—	626.—
„ „ 1864	297.75	309.75
„ „ 1868	284.50	296.50
„ „ 1872	248.—	260.—
„ „ 1876	243.50	255.50
„ „ 1880	478.—	490.—
„ „ 1884	474.—	486.—
„ „ 1888	68.50	74.50
„ „ 1892	53.35	59.35
„ „ 1896	32.25	38.25
„ „ 1900	30.75	34.75
„ „ 1904	243.75	246.75

Dalinos.	436.—	440.—
Ljubljanske kreditne banke	639.25	640.25
Avst. kreditnega zavoda	535.50	536.50
Dunajske bančne družbe	115.—	116.—
Žužne železnice	705.75	706.75
Državne železnice	1073.75	1074.75
Alpine-Montani	383.—	386.—
Češke sladkorne družbe	278.—	279.—
Zivnostenske banke		

Valute.	11.40	11.44
Cekini	117.75	118.05
Marke	95.55	95.70
Franki	94.60	94.85
Libri	254.25	255.—

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 25. septembra 1912.		
Termin.		
Pšenica za oktober 1912	za 50 kg	11.23
Pšenica za april 1913	za 50 kg	11.75
Rž za oktober 1912	za 50 kg	9.57
Rž za april 1913	za 50 kg	10.07
Oves za oktober 1912	za 50 kg	10.25
Oves za april 1913	za 50 kg	10.43
Koruza za september 1912	za 50 kg	9.57
Koruza za maj 1913	za 50 kg	7.67

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306.2			Srednji zračni tlak 736 mm		
sept.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
24.	2. pop.	736.4	11.6	sr. svzh.	oblačno
"	9. zv.	736.9	7.9	slab jug	"
25.	7. zj.	735.5	6.6	sl. szah.	"
Srednja večerajšnja temperatura 8.9° norm. 13.6° Padavina v 24 urah 1.7 mm.					

Srednja včerajšnja temperatura 8.9°, norm. 13.6° Padavina v 24 urah 1.7 mm.

Krojaškega pomočnika

sprejme takoj 3464

Fr. Vidmar, kroj. mojster v Zeleznikih (Gorenjsko).

Delo je trajno.

Oddam po ugodni ceni vsako množino žlahtnih namiznih

jabolk.

Pojasnila daje Franjo Mlakar, Lesce, Gorenjsko. 3462

Karol Paulinič
stereotipor
danes ob 3/4 na 3. uro ponoči mirno v Gospodu zaspal.
Pogreb se vrši v četrtek, dne 26. septembra, ob 5. uri popoldne iz hiše žalosti, Vrhovčeva ul. št. 3, na pokopališče k Sv. Križu.
Blag mu spomin! 3491
V Ljubljani, 25. septembra 1912.

Zahvala.
Povodom prebriske nenadomestne izgube naše ljubljene soproge, mame in sestre, gospe 3488

Hane Warto roj. Belič
izrekamo vsem dragim sorodnikom, prijateljem in znanec za izkazano srčno sožalje in časteče spremstvo na njeni zadnji poti ter za lepe vence našo najiskrenejšo zahvalo.
Ljubljana, 24. septembra 1912.
Žalujoči rodbini Warto-Belič.

3255 Stalne krajevne zastopnike

sprejme proti mesečni stalni plači 150 K poleg dobre provizije večja avstr. banka za prodajanje zakonito dovoljenih srečk na mesečne obroke. — Ponudbe pod „Življenska sreča“ na upravnishvo »Slovenskega Naroda«.

Mesečna soba

v prijaznem delu mesta, se odda :: le boljsemu, starejšemu gospodu :: Naslov se poizve v upravnishvo »Slovenskega Naroda«. 3410

Dve vili

pod Rožnikom prodam po nizki ceni. Kdo, pove upravnishvo »Slovenskega Naroda«. 3490

Sprejemem s 1. oktobrom t. l. učitelja ali učiteljico

za dva fanta, II. in IV. razreda v hišo, z vso oskrbo. Zahteva se tudi znanje klavirja. — Ponudbe na naslov **Julij Mazelle, veleposesnik, Krupa, Belokrajina.** 3484

Išče se kompanjonka

z malim kapitalom. Ponudbe pod „dobro“ poštno ležeče Ljubljana. 3486

Na račun ali v najem se vzame gostilna

v Ljubljani ali v okolici. — Ponudbe pod „gostilna“ poštno ležeče Ljubljana. 3487

Velika, svetla, zračna mesečna soba

z malo predsobo, posebnim vhomom z razgledom na trg, na novo opremljena, se odda dvema gospodoma event. tudi s hrano na Turjaškem trgu št. 1, II, nadstr. levo. 3480

Trgovski pomočnik

v 25 letu, dobro izvežban v manufakturni, specerijski, galanterijski in železninski stroki, išče službo. Vstop po želji. — Naslov pove upr. »Sl. Naroda«. 3480

Lovski pes

kratkodlak, nemške pasme, rjav, 1³/₄ leta star, se prodaja jako ceno. **Ernst Siebenhühner, gozdar, Podkraj, pošta Col pri Vipavi.** 3481

Za učenka

k šivilji želim vstopiti na kakšno primerno mesto Naslov se izve v trgov g. **Khama, Miklošičeva c. 8, Ljubljana**

Dve ali 3 elegantne sobe

nemeblowane, brez kuhinje, prikladne za pisarno, v sredini mesta, :: se takoj oddajo. :: Kje, pove upravnishvo Slov. Naroda«. 3414

KLOBUKI

moderno nakiteni, 3375 oblike, kakor vse potrebščine za modiste prodaja najceneje **M. Horvat, Ljubljana, Stari trg 21.** Popravila točna in ceno.

Velik sadni vrt

pripravljen za stavbišča, 10 min. vožnje od železniške postaje Lesce na Gorenjskem, se prodaja

Več pove **IV. Jallou, Begunje št. 73, Gorenjsko.** 3485

Deklica, 14 let stara, ki je dobro dovršila štiri razredno ljudsko šolo, želi vstopiti za vajenka

v trgovino. Prednost ima kraj, kjer bi mogla še nadalje obiskovati kako trgovsko ali obrtno nadaljevalno šolo. Najrajše bi šla v kako trgovino v Ljubljani. 3444

Natančneje pogoje pove iz prijaznosti **Jakob Žebre, šolski vodja in nadučitelj v Starem trgu pri Ložu.**

Drva

mehka in trda, (suha); radi pomanjkanja prostora znižane cene. Dostavijo se na zahtevanje tudi na dom. Parna žaga **SCAGNETTI, za skladiščem državnega koledvora.**

J. Zamljen

čevljarški mojster v Ljubljani, Gradišče 4 izvršuje vsa čevljarška dela do najfinišne izvršitve in priporoča svojo zalogo storjenih čevljev.

Izdeluje tudi prave gorske in telovadske čevlje. Za naročila z dežele zadostuje kot mera iproslan čevljev. 245

Prodaja hrastovih debel.

Hrvaška poljedelska banka v Zagrebu prodaja na svojem posestvu **Lopači**, na teritoriji mesta Reke, 1857 komadov hrastovih debel. Izvažajo se lahko po cesti skozi Jelenji dol na Čavljice in dalje. Reflektanti na gornji les naj podajo svoje ponudbe Hrvatski poljedelski banki v Zagrebu. Natančnejši pogoji pri imenovanem zavodu in pa pri upravi graščine Lopače, p. Jelenji dol.

Nekaj desetakov

(po zmožnosti tudi stotakov) si lahko zasluži vsaka poštna in agilna oseba za mali pismeni trud v teku meseca oktobra t. l. Oziraj se le na ponudbe dostojnih in inteligentnih oseb, kakor gg. trgovcev, vodij konsumnih društev, gostilničarjev, učiteljev, občinskih tajnikov; dalje oseb obojega spola, katere uživajo v svojem kraju splošno spoštovanje in zaupanje. Ponudbe zavarovalnih potnikov odnosno prodajalcev srečk ali drugih predmetov na obroke so izključene.

Prijave z znamko za odgovor in natančnim naslovom pod šifro: „**Ne-bena agentura in trajen zaslužek**“ na upravn. „Slov. Naroda“. 3400

Proti prahajem, luskinam in izpadanju las

deluje najboljšo priznana **Tanno-chinin tinktura za lase**

katere okrepčuje lasišče, odstranjuje luske in preprečuje izpadanje las. 1 steklenica s navodilom 1 krom. Raspošilja se z obratno pošto ne manj kot dve steklenici.

Zaloga vseh preizkušenih zdravil, medlo, mil, medicinal. vin, specialitet, najfinjših parumov, kirurških obvez, svežih mineralnih vod itd.

Dež. lekarna Milana Leusteka v Ljubljani Resljova cesta št. 1.

poleg novozgrajenega Fran Jožefovega jubi. mesta. 17 v tej lekarni dobivajo zdravila tudi člani bolnišniških blaginjskih točenic, c. kr. tobačne tovarne in okr. bolnišniške blaginje v Ljubljani.

Gospodična

4673 kontoaristinja, popolnoma zmožna v govoru in pisavi italijanskega in slovenskega jezika; :: in perfektno nemškega in hrvaškega :: želi premeniti mesto v komptoar ali temu odgovarjajoče. Ponudbe pod „J. 472“, Ajdovščina pošto ležeče.

Trgovskega sotrudnika

spretnega prodajalca, ki je v manufakturni in železninski stroki dobro izvežban, sprejme takoj **Josip Elsner, trgovina z mešanim blagom, Litijska.** 3426

Ali ste pokusili posebno specialiteto likerja „Zdravnik želodca!“

V Bršlinu pri Novem mestu se odda gostilna v najem.

Eventualno se tudi isto hišo prodaja. Natančneje podatke se izve pri **Bršlinski graščini.** 3466

Popotni uradnik

za Kranjsko proti stalni plači, proviziji, dijetam in :: pravici za preskrbo za starost :: se išče

Ponudbe mlajših (tudi začetnikov) z natančnim popisom življenja in navedbo referenc na „**Janus**“ **Gradeč, Janushof.** 3474

Krepkega dečka

iz poštene hiše s primerno šolsko izobrazbo, ter pridnega

trgovskega pomočnika

sprejme večja eksportna firma na Dolenjskem. Oni, ki razumejo nekaj nemški in imajo prakso v mešani stroki imajo prednost. Ponudbe pod „**344 posto restante, Karmel**“. 3465

Stavbne parcele

na Dunajski cesti v Ljubljani pred delavskimi hišami in na **Glincah** takoj ob mestni meji na **Tržaški cesti**, vse z najlepšo lego so po izbiri za primerne cene

na prodaj. Več se poizve pri lastniku **Jos. Tribuč, na Glincah 37.** 2416

Zajamčeno pristne slivovke :: tropinovec :: hrušovec brinjevec vinsko žganje

se dobi v množinah od 25 l naprej pri veletrgovarstvu sadja 1199

M. Rosner & Ko.

Ljubljana, poleg pivovarne „Union“.

Kupim hišo z vrtom,

z enim ali tudi več stanovanji najrajši :: na periferiji mesta Ljubljane. :: Kupna cena in natančni popis hiše naj se pošlje na upravnishvo »Slovenskega Naroda« pod šifro „**Kmet**“ do 15. oktobra t. l. 3463

Posestvo

je na prodaj v Kandiji pri Novem mestu na najlepšem kraju novomeške okolice; meri približno 16000 m² z hišo vred ali pa se oddajo tudi posamezni stavbni prostori. Pogoji ugodni. — Pojasnila daje pooblaščenec g. **Lavoslav Ropas**, tajnik mestne hranilnice v Novem mestu. 3442

Hiša na Vrhniki

prilpavna za vsako trgovino in malo obrt, poleg ceste in cerkve se prodaja. Izve se pri g. **Ivanu Kosu, gostilničarju in mesarju na Vrhniki.** 3431

Vsak petek in postni dan se dobe sveže 3303

morske ribe pri Ant. Staculu.

Privatni plesni pouk.

Usojam si p. n. občinstvu naznaniti, da sem dospel v Ljubljano in pričnem s plesnim poukom začetkom oktobra. Posebne ure vsak čas dneva za vse stare in moderne plesove po lahki in hitro priučljivi metodi. Priporočam se slav. družbam, klubom in rodbinam in prosim za pravočasno prijavo, da lahko določim poučne dni, ker sem na več ur že vezan. Gg. p. n. dijakom, ki bi se hoteli zbrati v klube, dovolim rad posebna olajšila. Prijave in vpisovanja vsak dan od 11. do 12. dopoldne in od 2. — 4. popoldne v hotelu pri **Sionu, soba št. 73.** 3391

Z velespoštovanjem

Giulio Morterra, avtor. plesni učitelj.

Ravnokar so došli najnovejši :: originalni pariški modeli ::

damske konfekcije,

katere se dobi edino v moji trgovini. Nadalje si usojam slavnemu občinstvu priporočati najmodernejše obleke, raglane, klobuke za gospode in dečke, kakor tudi obleke za otroke. Postrežba točna. Cene priznane nizke.

„Angleško skladišče oblek“ **O. Bernatovič, Mestni trg št. 5.**

Na zahtevo pošljem blago rade volje brez povzetta.

E 513/02-8

Dražbeni oklic.

Dne 9. oktobra 1912 dopoldne ob pol 10. uri bo pri spodaj oznamljeni sodnji v izbi št. 8

dražba zemljišča

vl. št. 332 kat. obč. Novo mesto, obstoječe iz enonadstropne hiše v Novem mestu št. 144, v kateri je gostilna in kavarna z vrtom in dalje iz gozda v Rasnem s pritliklino vred. Nepremičnini je določena vrednost na 45.475 K pritliklinam na 585 K, tedaj skupaj na 46.060 K.

Najmanjši ponudek znaša 23.030 K. Dražbene pogoje in listine, ki se tičejo nepremičnine, smejo tisti, ki žele kupiti, pregledati pri spodaj oznamljeni sodnji, v izbi št. 5 med opravičnimi urami.

C. kr. okr. sodišče v Novem mestu, odd. II, dne 14. avgusta 1912.

Prodaja iz konkurza.

V konkurzu gospoda **Ludovika Dollenza**, trgovca v Ljubljani, **Prešernova ulica št. 12, se prodaja**

trgovinska zaloga,

obstoječa iz perila, nogavic, galanterijskega in sploh mešanega blaga v inventurni vrednosti **25.061 K** ofertnim potom en bloc.

Ponudbe za inventurno vrednost ali nad njo in tudi 10%, pod inventurno vrednostjo se brezpogojno uvažujejo in se sprejme najvišja ponudba.

O ponudbah, ki bodo nižje, nego 10%, pod inventurno vrednostjo, si pridržuje upravnishvo konkurzne mase posebno odobrotev; sprejela se bo povsod le najvišja ponudba.

Vsak ponudnik je vezan na ponudbo do 1. novembra t. l. in ima ob izročitvi ponudbe položiti za vadij 2500 K. Vse ponudbe izročiti je konkurznemu upravitelju gosp. **dr. Fran Tominšku, odvetniku v Ljubljani, Sodna ulica št. 8.**

Došle ponudbe se odprejo dne 25. oktobra; Sprejeti najvišji ponudek je založiti pri konkurznem upravitelju v gotovini do 1. novembra t. l. in potem takoj prevzeti celotno zalogo.

Za popolnost zaloge ter inventurnega zapisnika in za kakovost blaga ne prevzame konkurzno upraviteljstvo nobene odgovornosti.

Inventurni zapisnik je na vpogled pri konkurznem upravitelju; isti izkazuje na zahtevo zalogo in podaja vsa potrebna pojasnila.

3489

Dr. Fran Tominšek, konkurzni upravitelj.

Priporočamo našim
:: gospodinjam ::

KOLINSKO CIKORIJO

iz **edine** slovenske
tovarne v Ljubljani

Svarilo.

Svarim tem potom vsakega mojemu sinu Viktorju Korsiku denar ali druge vrednosti dati, ker jaz zanj nisem plačnik. Nadalje naznanjam, da moja tvrdka Al. Korsika ni v nobeni zvezi s tvrdko Viktor Korsika.

3478

Al. Korsika.

Modni salon
Stuchly-Maschke

3 ŽIDOVSKA ULICA 3

Priporoča cenjenim damam tu in na deželi svojo krasno
:: zalogo zimskih klobukov za dame in deklice. ::

Popravila točno.

Cene znano nizke.

Zalni klobuki vedno v zalogi.

Slavnemu občinstvu vljudno naznanjam, da sem prišel
v Zagorju ob Savi

krojaško obrt.

Pridobil sem si v večjih evropskih mestih potrebne prakse,
zato se najtopleje priporočam za izdelovanje vsakovrstne obleke
za dame in gospode.

Z odličnim spoštovanjem

Vekoslav Jesenšek
(pri Srijanecu).

3420

Točna postrežba!

Cene zmerno!

Klobuke cilindre
in čepice
v najnovejših fasonah in v veliki izbiri
IVAN SOKLIČ.

Fotografske aparate

kakor tudi vse v to stroko spadajoče
potrebščine ima v zalogi

fotomanufaktura in drogerija

„Adrija“

oblastveno koncesijonirana prodaja strupov
v Ljubljani,

Selenburgova ulica št. 5.

Temnica na razpolago.
Zunanja naročila z obratno pošto
Zahtevajte cenike!

Učenka

poštenih, boljših starišev, od 14 do 16 let stara, slov. in nemškega jezika kakor tudi računstva dobro zmožna zdrava močna, se sprejme v veliko manufakturno trgovino v večjem kraju na Notranjskem. Italijanskega jezika možne imajo prednost — Ponudbe se pošiljajo upravništvu »Slovenskega Naroda« pod „Poštenost“. 3381

P. n. gg. sodavičarjem

priporoča svoje prvovrstne sadne arome in izvlečke (brez dodatka kemičnih ali sintetičnih primesi) za izdelovanje izbornih šumečih limonad kakor: peneča jagodovka, jabolčni biser, kristalna citronada, malinovka itd. Pri naročilih najfinejše kakovosti naj se navede varstvena znamka „Zlatocvet“.

Z odličnim spoštovanjem

2689

Potnik Srečko destilacija rastl. in sadnih arom ter ekstraktov itd., Ljubljana, Slomškova ul. 27.

Najpopolnejše in zajamčeno zanesljivo motorno kolo

(te konstrukcije prvo na Kranjskem)

1204

je interesantom na ogled in tudi na razpolago za poskušne vožnje pri tvrdki

Karel Čamernik & Ko.

Ljubljana, Dunajska cesta štev. 9—12.

To motorno kolo je izdelek I. vrste, priporočljivo je vsakomur zlasti pa lajikom ali osebam, ki morehajo in bi jim vožnja z motornim kolesom radi tresenja utegnila škodovati. Sigurna in lahka vožnja ob vsakem vremenu, bodisi dežju, blatu ali na zanemarjenih cestah. Vsled izredno mirnega delovanja stroja je vsaka utrujenost izključena, zato tudi posebno pripravno bodisi za službene namene, kakor zabavne vožnje. Vozi brezhibno s hitrostjo 7—65 km na uro. Izvrsten jemalec klancev. Radi nedosežnega izdelka so defekti kot popravila malodane izključene. — **Zahtevajte cenik!**

Narodna knjigarna.

Prešernova ulica štev. 7

v Ljubljani

Prešernova ulica štev. 7

združena s

trgovino s papirjem, s pisalnimi, risalnimi in šolskimi potrebščinami

priporoča slovenskemu občinstvu svojo bogato zalogo kancelijskega,
komptuarskega, risarskega, slikarskega in šolskega blaga ..

➡ najboljše kakovosti in po najnižjih cenah. ➡

Papir

kancelijski, konceptni, ministrski in trgovski; kariran in gladek; rastriran z eno in z dvema kolonama; papir za pisalni stroj; mali in veliki oktav za navadna pisma; barvasti papir in papir za zavijanje.

Trgovske knjige

vseh vrst od najpreprostejših do najfinejših vsake velikosti.

Mape

za shranjevanje trgovskih pisem.

Zavitki

vseh vrst in vseh velikosti, barvasti in beli.
Sprejemajo se tudi naročila na zavitke s tiskano firmo

Solski zvezki

vseh vrst, domačega izdelka in iz drugih tovarn.
Trgovci dobe poseben popust.

Pisalne in risalne potrebščine

peresa, držala, svinčnike, radirke, risalni papir, risalne priprave, črtala, trikotniki, palette, čopiči, tuši in barve.

Tinte

najpreprostejše in najfinejše, črne, vijoličaste in barvaste.

Solske mape

iz platna in iz usnja ter jermena za knjige.
Mape za zvezke.

Kasete

s pisemskim papirjem avstrijskega in inozemskega izvora
v vseh velikostih, za dame in za gospode, za navadno rabo in tudi za darila.

Albumi

za slike, razglednice in poezije.

Crnilniki in uteži

za opremo pisalnih miz, lično izdelani in po najnižjih cenah

Razglednice

umetniške in pokrajinske, ljubljanske in kranjske.
Trgovcem pri večjih naročilih izreden popust.

Narodna knjigarna sprejema tudi naročila na pisalne stroje

..... vseh sistemov
po tovarniških cenah;

dalje naročila na

vsakovrstne tiskovine

namreč zavitke, vizitnice, oznanila, fakture,
trgovska pisma itd. itd.

B. Götzl, Ljubljana

Mestni trg št. 19. — Stari trg št. 8.

3331 **Krasne novosti jesenskih oblek in površnikov**

domačega izdelka.

Za naročila po meri največja izbira tu- in inozemskega blaga.

Brez konkurence.

Najnižje cene.

Solidna postrežba.

Najboljša in najzdravejša

barva za lase in brado

je dr. Drallea „NERIL“, ki daje sivim in pordečelim lasem njih prvotno naravno in zdravo barvo. Dobi se svetla, rjava, temnorjava in črna v steklenicah z navodilom po 2 K, velike po 4 K, pri

Štefan Strmoli
Ljubljana, Pod Trančo št. 1.
Poulične šminke in puder najtineje po zmernih cenah.

V interesu vsih gospodinj!

Samc ti zaboječki in zavoji, kateri nosijo kavni mlinček kot tvorniško znamko, vsebujejo nepreseženi, staroizkušeni „pravi Franck“ iz tovarne v Zagrebu.

Priporoča se tedaj: skrbna pozornost pri nakupu!

al im 121/24576

I^a lipove špilje

bele, gladke, ki se prav rade lomijo, 3 vrste debelosti, dobavlja specialna tovarna

3438
B. Kosina, Zýnišče n. D. Češko.

Proda se na Primorskem v Omišlju otok Krk radi soproginine smrti

VILA

s 5 sobami z vsemi pritliklinami, hlevom vrtom in 2 vodnjakoma. Natančnejša pojasnila daje **Mate Feretič, podjetnik** Omišalj, otok Krk.

Šolske potrebščine

vseh vrst se dobe po najnižjih cenah v

„Narodni knjigarni“

Prešernova ulica št. 7.

Tapetnik

Dragotin Puc

Ljubljana, Marije Terezije cesta št. 16

na dvorišču, levo 3856

se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela **Velika izber zgotovljenih**

: divanov :
otomanov in modrocev.

3302

Priporoča se domača najnovejša konfekcijska trgovina

Maček & Komp.

Franca Jožefa cesta 3.

Sprejemajo se naročila po meri, ter se izvrše točno in solidno.

Založniki c. kr. priv. juž. žel.

Solidna postrežba.

Najnižje cene.

Anton Bajec

umetni in trgovski vrtnar

naznanja sl. p. n. občinstvu, da se nabaja njegov

cvetlični salon

Pod Trančo. 48

Velika zaloga suhih vencev.

zdelovanje šopkov, vencev, trakov itd. Okusno delo in zmerno cene

Zunanja naročila točno.

Vrtnarija na Tržaški cesti št. 34.

Močni salon.

Caotilim damam priporoča

kloubke

le naspinepodega okusa

Ida Skot-Vanek

26

Ido Frančo.

Šatni kloubki vedno pripravljene. Taka tudi venci o trakov in razne cvetlice. doma izdelovljene.

M. Kocjan

Sv. Petra cesta št. 28.

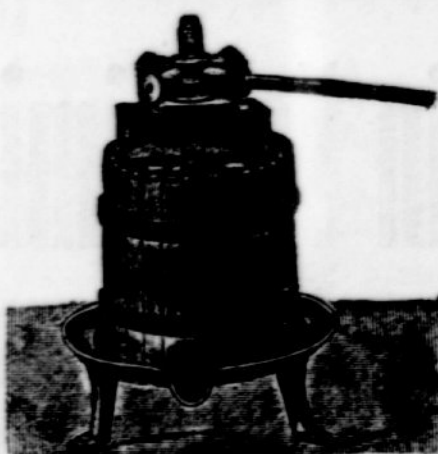
Nasproti Zlate kaplje.

Največja zaloga pariških, dunajskih, otroških, dekliških higijeničnih steznikov, živokov, opravičkov, ravnodržalcev, trebušnih mesečnih pasov. — Izdelovanje steznikov in pasov po navodilih gg. zdravnikov.

Kirurg. obveze, potrebščine za babice, gumijevo platno noga: vice, „Luna Tetra“ plenice. : Jzposojevanje tehtnice za novorojenca Zunanja naročila se vrše točno in solidno.

Kmetovalci, posestniki pozor!

Mlatilnice za ročni pogon ter pogon s silo, navadne in kombinirane s čistilno pripravo, mlini za sadje, za moko in za šrotati, stiskalnice za grozdje in seno, gepelji, slamoreznice, motorji znamka IHC in kotle za žganjekuho, ter sploh vse poljedelske stroje najboljše sestave, zajamčeno brezhibnega delovanja, v največji izbiri ter po najzmernejših cenah dobavlja občezna tvrdka

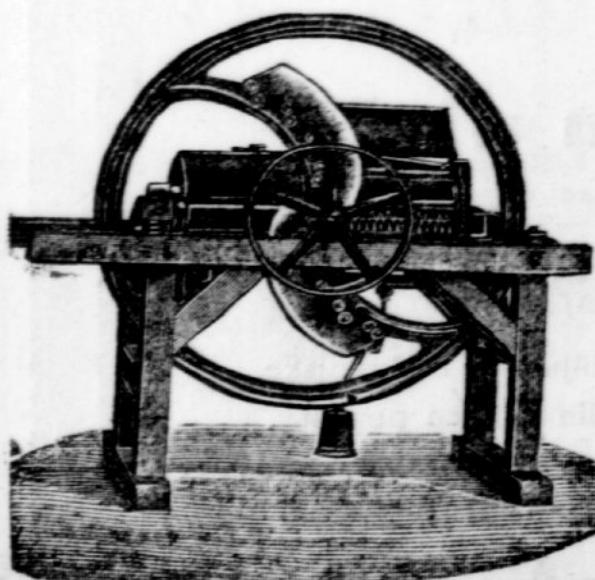

s poljedelskimi stroji in železnino

Fr. Stupica

Ljubljana, Marije Terezije cesta 1.

Največja zaloga orodja in želez: nine ter stavbnega materijala. : Proračuni, ceniki in obisk zastopnika na željo brezplačno

Zaradi opustitve

raznih vrst perila in švicarskih vezenin posameznih prtov in spodnjih kril, se prodaja po zelo nizkih cenah,

Opreme za neveste

Platno, šifon in švicarske vezenine se kupijo zelo ugodno, dalje rjuhe, brisalke, prti, prtiči, oprave za : : : : : kavo, nogavice in žepni robci. : : : : :

Glavna zaloga c. kr. priv. tovarnen platna

in vseh platnenih izdelkov **Norbert Langer & Söhne** znano najboljši izdelki, originalne tovarniške cene.

Opreme za novorojenčke.

Anton Šarc Ljubljana, Selenburškova ulica 5.

ING. UHLIR

:: TEHNIČNI BIRO IN STAVBNO PODJETJE ::

Resljeva cesta št. 26 (poleg plinarne)

IZDELUJE:

Resljeva cesta št. 26 (poleg plinarne)

Beton * železobeton
* mostove * stropne *
dvorane * zazidke
: : : : : turbin. : : : : :

Strokovna izvršitev
vseh vrst načrtov *
prevzetje zgrad *
: : : : : tehnična mnenja.

Vodovodi * električne centrale * turbine * mlini * žage * : : : : : opekarne in : : : : :

moderne apnenice.
* * *
Obisk strokovnih inženirjev na željo.